

ANONİM ŞİRKETTE İBRA DAVASI

ARZUM PEZÜK

Yüksek Lisans Tezi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

İzmir Ekonomi Üniversitesi

İzmir

2022

ANONİM ŞİRKETTE İBRA DAVASI

ARZUM PEZÜK

İzmir Ekonomi Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Özel Hukuk Anabilim Dalı'na
Yüksek Lisans Tezi
olarak sunulmuştur.

İzmir
2022

ÖZET

ANONİM ŞİRKETTE İBRA DAVASI

Pezük, Arzum

Özel Hukuk Yüksek Lisans Programı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Sevilay Uzunallı

Kasım, 2022

Bu çalışmanın konusu anonim şirkette ibra davasıdır. Şirketler hukukunda ibra, şirket içi bir işlem olup, menfi borç ikrarı niteliğindedir. İbra kararı sayesinde yönetim kurulu üyeleri, yöneticiler, denetçiler, kurucular ve tasfiye memurları yapmış oldukları faaliyetlerle alakalı sorumluluklarından kurtulabilirler. Bu kişiler haklarında ibra kararı alınmaması, alınmaktan kaçınılması gibi durumlarda ibra talebinde bulunabilirler. Haklarında ibra kararı alınmasından kaçınılan ya da ibrası reddedilen herkes ibra davası açma yoluna gidebilir. İbra davası ve sorumluluk davası birbiriyle ilişkili davalardır. Bazı Yargıtay kararlarına göre, sorumluluk davası açılması için makul bir sürenin geçmesinden sonra ibra davası açılabilirdir. Bu kararlar doktrinde makul süre kavramının ucunun çok açık olması, makul süre denilerek neyin kastedildiğinin belirsiz olması gibi nedenlerle eleştirilmektedir. Çalışmamızda ibra kavramı, hukuki niteliği, işlevleri, ibra kararının alınması, ibra davasının özellikleri ve ibra davasının sorumluluk davasıyla karşılaştırılması konuları incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sorumluluk, İbra, İbranın Kapsamı, İbranın Türleri, Sorumluluk Davası, İbra Davası.

ABSTRACT

ACQUITTANCE CASE AT JOINT STOCK COMPANIES

Pezük, Arzum

Master's Program in Private Law

Advisor: Prof. Dr. Sevilay Uzunallı

November, 2022

In this study, main subject of this study is the case of release at incorporated company. Release at corporate law is that internal transaction in company and negative debt confession. Board members, managers, auditors, establishers and liquidators can be able to escape their responsibilities about their activities via release decision. These people can demand of release on situations like that failure to acquit or avoidance of acquittal. Anyone whose release decision is avoided or whose release is rejected can file a lawsuit for release. Release action and liability action are related lawsuits. On our study we handle that release concept and its properties, situations when failure to acquit happen, situations when avoidance of acquittal happen, the relationship between case of release and case of responsibility. According to decisions of some Supreme Court, release case can be opened after a reasonable time for liability case. These decisions are criticized at doctrine because of reasonable time means unclear and its

time interval is unspecified. In our study release concept, and its legal qualification, functions, make a release decision, specifications of release case and compare release case with liability case are examined.

Keywords: Liability, Release, Scope of Release, Types of Release, Liability Action, Release Action.

TEŞEKKÜR

Tezimin yazım aşamasında bana her zaman destek olan kıymetli aileme, araştırma boyunca yardımlarını ve bilgilerini esirgemediği işin tez danıŐmanım sayın Prof. Dr. Sevilay Uzunallı'ya en iŐten teŐekkürlerimi sunmak isterim.

İÇİNDEKİLER TABLOSU

ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
TEŞEKKÜR	vi
İÇİNDEKİLER TABLOSU	vii
BÖLÜM 1: GİRİŞ	1
BÖLÜM 2: ANONİM ŞİRKETTE İBRA KARARI VE ÖNEMİ.....	2
2.1. İbra Kavramı	2
2.2. Şirketler Hukukunda İbranın Hukuki Niteliği	4
2.2.1. Ön Açıklama.....	4
2.2.2. Menfi Borç İkrarı Niteliği.....	4
2.2.3. Şahsi Defi Niteliği	6
2.3. İbranın İşlevleri	8
2.3.1. Şirketin Dava Hakkını Sona Erdirme İşlevi.....	8
2.3.2. Denetim İşlevi	9
2.3.3. Yönetime Güven Açıklama İşlevi.....	9
2.4. İbra Kararının Genel Kurulun Yetkisinde Olması.....	10
2.5. İbra Kararının Alınması.....	11
2.6. İbranın Türleri	11
2.6.1 Açık İbra- Örtülü İbra	11
2.6.2. Genel İbra- Özel İbra	14
2.7. Hakkında İbra Kararı Verilebilecek Olan Kişiler	15
2.7.1. Ön Açıklama.....	15
2.7.2. Yönetim Kurulu Üyeleri.....	15
2.7.3. Yöneticiler.....	16
2.7.4. Denetçiler	17
2.7.5. Kurucular.....	18
2.7.6. Tasfiye Memurları.....	18
2.8. İbra Kararının Alınmasında Oy Hakkı ve Oydan Yoksunluk.....	19

2.8.1. Ön Açıklama.....	19
2.8.2. Yönetim Kurulu Üyeleri.....	21
2.8.3. Yönetimde İmza Yetkisini Haiz Olanlar	22
2.8.4. Oy Hakkından Yoksun Kişilerin İbra Oylamasında Temsilci Sıfatıyla Oy Kullanıp Kullanmayacağı Sorunu	22
2.9. İbra Kararının Kapsamı.....	23
2.10. İbra Kararının Şartları.....	25
2.10.1. Kuruluş Dönemi ve Sermaye Artırımıyla İlgili Şartlar	26
2.10.1.1. Süre.....	26
2.10.1.2. Genel Kurul Kararı	27
2.10.1.3. Azınlığın Karşı Çıkmaması	27
2.10.2. Faaliyet Dönemiyle İlgili Şartlar.....	28
2.11. İbra Kararında Hükümsüzlük Halleri.....	29
BÖLÜM 3: İBRA DAVASININ ÖZELLİKLERİ VE SORUMLULUK DAVASIYLA KARŞILAŞTIRILMASI.....	31
3.1. Genel Olarak	31
3.2. Görevli Mahkeme.....	31
3.3. Yetkili Mahkeme.....	31
3.4. İbra Davasının Önemi ve TTK m.408.2 Bendi B Bakımından Değerlendirme31	
3.5. Genel Kurulun İbrayı Reddi Kararı.....	32
3.5.1. İbranın Reddi Kararının Sonuçları.....	33
3.6. İbrayı Talep Hakkı, Hukuki Dayanağı ve Şartları.....	39
3.7. İbra Davası Açılabilecek Haller	42
3.8. İbra Davasının Hukuki Niteliği	43
3.8.1. Eda Davası.....	43
3.8.2. Tespit Davası	43
3.9. İbra Davasının Tarafları	44
3.9.1. Davacı.....	44
3.9.2 Davalı	44
3.10. İbra Davasının Zamanı	45

3.11. İbra Davasında İspat Yüğü.....	47
3.12. Genel Olarak Sorumluluk Davası.....	47
3.13. Sorumluluk Davasının Amacı ve Niteliğı Bakımından Karşılaştırma	47
3.14. Sorumluluk Davasının Tarafları Açısından Karşılaştırma	48
3.15. Sorumluluk Davasında Dava Şartları Bakımından Karşılaştırma	48
3.15.1. Genel Açıklama	48
3.15.2. Kanuna veya Ana Sözleşmeye Aykırılık.....	49
3.15.3. Kusur	49
3.15.4. Zarar.....	50
3.15.5. İlliyet Bağı.....	50
3.16. Sorumluluk Davasında Zamanaşımı Bakımından Karşılaştırma	51
3.16.1. Sorumluluk Davasında ve İbra Davasında Dava Açma Süresi	51
BÖLÜM 4: SONUÇ.....	54
KAYNAKÇA.....	56

KISALTMALAR LİSTESİ

- B : Bakınız
C : Cilt
E : Esas
ETK : Eski Ticaret Kanunu (6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu)
f. : Fıkra
HD : Hukuk Dairesi
HGK : Hukuk Genel Kurulu
K : Karar
Ltd Şti : Limited Şirket
m. : Madde
S. : Sayı
s. : Sayfa
ss. : Sayfa sayısı
T : Tarih
TTK : Türk Ticaret Kanunu
TBK : Türk Borçlar Kanunu
TCK : Türk Ceza Kanunu
vb. : ve benzeri
vs : vesaire
Y : Yargıtay

BÖLÜM 1: GİRİŞ

İbra kararı, yönetim kurulu üyelerinin, yöneticilerin ve denetçilerin faaliyetlerinin şirket tarafından benimsenerek, bu faaliyetler için aklanmalarını sağlamaktadır. Bu kararı almak, genel kurulun devredilemez görev ve yetkilerindedir. Genel kurulun bu kararı almaktan kaçınması ya da ibrayı reddi hallerinde ilgililer ibra davası açma yoluna gidebilirler.

“Anonim Şirkette İbra Davası” başlıklı tezimiz dört bölümden ibaret olup, birinci bölümde çalışmanın kapsamı anlatılmış, ikinci bölümde ibra kararı ve önemi, şirketler hukukunda ibranın hukuki niteliği, ibranın işlevleri, ibra kararının alınması, ibranın türleri, hakkında ibra kararı verilebilecek olan kişiler, ibra kararının kapsamı, ibra kararının şartları konuları ele alınmıştır.

Çalışmamızın üçüncü bölümünde, ibra davasının özellikleri, ibra davası açılacak haller ve ibra davasının sorumluluk davasıyla karşılaştırılması konuları üzerinde durulmuştur. Bu bölümde öncelikle ibra davasının hangi hallerde açılacağı, görevli ve yetkili mahkeme, genel kurulun ibra kararı almaktan kaçınması ya da ibrayı reddi halinde ilgililerin hangi yollara başvurabileceği, ibra davasının tarafları ve zamanı, ibra davasında ispat yükü gibi konular incelenmiştir. Daha sonra sorumluluk davası ile ibra davası amaç, nitelik, taraflar, dava şartları, zamanaşımı gibi konular açısından karşılaştırılarak ele alınmıştır. Son olarak, ibra davası açılması için Yargıtay’ın “makul süre” şartı araması, bu konuda öğretilerdeki görüşler incelenmiştir. Çalışmanın sonuç bölümünde anonim şirkette ibra davasının nihai değerlendirmesine yer verilmiştir.

BÖLÜM 2: ANONİM ŞİRKETTE İBRA KARARI VE ÖNEMİ

2.1. İbra Kavramı

“İbra” kelimesi “*temize çıkarılma, beri kılma, aklanma, beraat etme*” anlamına gelmektedir ve Arapçadan dilimize geçmiştir.¹

Genel kurulun her faaliyet dönemi sonunda, yönetim kurulu üyelerinin, kurucuların, denetçilerin ve tasfiye memurlarının yaptıkları iş ve işlemlerin hukuka uygun olduğunu onaylayan irade beyanlarına ibra denilmektedir.²

İbrayla birlikte genel kurul, kendisine verilen bilgiler doğrultusunda ibra edilenler hakkındaki şüpheleri kaldırarak onları temize çıkarmaktadır.³ Yani ibra, ibra edilenlerin faaliyetlerinin ortaklık tarafından benimsenmesi ve onlara karşı duyulan güvenin teyidi anlamına gelmektedir.

İbra sonrasında şirket, ibra edilenlere karşı bu faaliyetleri için herhangi bir hak iddia edemeyecektir. Dolayısıyla ibra yalnızca şirket içi bir hukuki işlem olup şirket dışındakilere karşı herhangi bir etkisi yoktur.⁴ Örneğin ibra kararına rağmen olumsuz oy kullanan pay sahibi şirket zararı için yönetim kurulu üyelerine sorumluluk davası açabilir. (Bkz. TTK m.558/2, TTK m.555/2)⁵

---

¹ Develioğlu, F. (2006) *Osmanlıca- Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, 23. Baskı, Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları, s.403.

² Çamoğlu, E. (2010) *Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu (Kamu Borçlarından Sorumluluk İle)*, 3. Baskı, İstanbul: Vedat Kitapçılık, s.223.

³ Akdağ Güney, N. (2007) *Banka Yönetim Kurulu Üyesinin İbra Edilmiş Olmasının Bankacılık Kanununa İstinaden Açılan Şahsi İflas Davasına Etkisi*, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:4, S:1, s.51.

⁴ Türe, M. (2021) *Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğunda İbra ve Zamanaşımı*, 1. Baskı. Bursa: Dora Yayıncılık Ltd. Şti., s. 83.

⁵ 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, *T.C. Resmî Gazete*, Sayı: 27846, 14 Şubat 2011 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr (Erişim Tarihi: 15.03.2022).

Borçlar hukukunda gördüğümüz ibra kavramı ile şirketler hukukunda ibra kavramı birbirinden farklıdır. TBK m.132’de ibra kavramı şu şekilde düzenlenmiştir:

*“Borcu doğuran işlem kanunen ya da taraflarca belli bir şekle bağlı tutulmuş olsa bile borç, tarafların şekle bağlı olmaksızın yapacakları ibra sözleşmesiyle tamamen veya kısmen ortadan kaldırılabilir.”*⁶

Öğretide ise ibra, tarafların karşılıklı irade beyanları ile kurdukları bir sözleşme ilişkisi olarak tanımlanmaktadır.⁷

Borçlar hukukunda ibra, alacaklı ve borçlu arasında yapılan bir sözleşmeyle gerçekleştiği için borçlunun onayı olmaksızın alacaklı tarafın tek taraflı irade beyanıyla alacak hakkından vazgeçmesi mümkün değildir.⁸ Ancak şirketler hukukunda ibra, *“tek taraflı yenilik doğurucu”* bir hukuki işlem olduğu için ibra edilenin onayına ihtiyaç yoktur.⁹

Bunun dışında borçlar hukukunda ibra sözleşmesi, taraflar arasında borcun varlığıyla ilgili bir şüphe bulunmadığında yapılmaktadır. Şirketler hukukunda, yönetim kurulu üyeleri, denetçiler, tasfiye memurları arasında borç ilişkisi olsa bile, bu borç ilişkisinden kaynaklanan bir borcun olup olmadığı bilinmemektedir. Yani şirket ile ibra edilenler arasında gerçekten bir borç bulunsa dahi, ibra yoluyla bu duruma son verebilirler. Çünkü şirketler hukukunda ibra bir menfi borç ikrarıdır.¹⁰ İbranın hukuki niteliği başlığında bu konu daha detaylı ele alınacaktır.

---

⁶ 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu, *T.C. Resmî Gazete*, Sayı: 27836, 11 Ocak 2011 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr (Erişim Tarihi: 15.05.2022).

⁷ Aytaç, Z. (1982) *Anonim Ortaklıklarda İbra*, 1. Baskı, Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, s.10.

⁸ Pulaşlı H. (2011) *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Şirketler Hukuku Şerhi*, 1. Baskı, C:2, Ankara: Adalet Yayınevi, s.1965.

⁹ Pulaşlı H. (2011) s.1965; Pulaşlı, H. (2017) *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, 5. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, s.747, 748.

¹⁰ Aytaç, Z. (1982) s.14.

2.2. Şirketler Hukukunda İbranın Hukuki Niteliği

2.2.1. Ön Açıklama

Kural olarak ibra kararı genel kurul tarafından alınmaktadır. Haklı bir neden olmadan genel kurulun ibra kararı almaması, almaktan kaçınması, kararı almayı geciktirmesi gibi hallerde yönetim kurulu üyeleri, yöneticiler, kurucular ve tasfiye memurları haklarını ibra davası yoluna başvurarak koruyabilirler. Aşağıda ibranın hukuki niteliği konusunu inceleyeceğiz.

2.2.2. Menfi Borç İkrarı Niteliği

Borçlar hukukunda gördüğümüz ibra sözleşmesi ile ticaret hukukunda gördüğümüz ibra kavramı birbirinden farklıdır. İbra sözleşmesi alacaklı ile borçlu tarafından karşılıklı anlaşarak kurulurken, şirketler hukukunda ibranın sonuç doğurması için ibra edilen kişinin onayına ihtiyaç yoktur. Borçlar hukukundaki ibra sözleşmesinde alacağın varlığı hakkında herhangi bir şüphe bulunmazken, şirketin ibra kararında alacağın varlığı konusu tartışmalıdır.¹¹

Hukukumuzda ibranın hukuki niteliği konusunda birçok farklı görüş bulunmaktadır. Bunlardan en yaygın olanı ve bizim de katıldığımız görüş ibranın müdürlere, denetçilere ve yönetim kurulu üyelerine karşı menfi borç ikrarı niteliğinde olduğu görüşüdür.

Borçlunun kabul etmediği şüpheli bir alacağın kaldırılmasını sağlayan hukuki işleme menfi borç ikrarı denilir.¹² Menfi borç ikrarıyla birlikte alacaklı hiçbir alacağı bulunmadığını onaylamış olur.¹³

---

¹¹ Yağcıoğlu, K.M. (2018) *Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyeliğinin Sona Ermesi*, 1. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, s.223.

¹² Aytaç, Z. (1982) s.132.

¹³ Hatemi, H. ve Gökyayla, E. (2017) *Borçlar Hukuku, Genel Bölüm*, 4. Baskı, İstanbul: Vedat Kitapçılık, s.304.

Yönetim kurulu üyeleri, denetçiler ve müdürler, hesap dönemleri sona erdiğinde genel kurula yaptıkları işlemler ve faaliyetlerle ilgili hesap vermek zorundadırlar. İbra kararı ile genel kurul, bu kişilerin faaliyet ve işlemlerinin hukuka uygun olduğunu onaylamış olur. Sonuç olarak ibra kararıyla birlikte şirket, ilgili hesap dönemindeki faaliyetlerle alakalı herhangi bir tazminat talebinin olmadığını kabul etmiş olur.¹⁴ Artık şirket ibra edilen kişilerden herhangi bir alacağı olmadığını ve onlara karşı sorumluluk davası açmayacağını kabul etmiş olur.¹⁵ Bu durum sadece şirketi etkiler, alacaklılar ve pay sahipleri ibra kararından etkilenmezler. Fakat TTK m.558/2'ye göre ibra kararı alınırken olumlu yönde oy kullanan pay sahipleri bu durumdan etkilenir.

Genel kurul ibra kararını aldığı zaman, zararın meydana gelip gelmediği genellikle belirsiz olduğu için de bu kararın niteliğinin menfi borç ikrarı olduğu kabul edilmelidir.¹⁶

Menfi borç ikrarı yalnızca bir borç ilişkisini kapsayabileceği gibi daha fazla hukuki ilişkiyi de kapsamı mümkündür. Yönetim kurulu üyeleri, yöneticiler, denetçiler ve tasfiye memurları hesap döneminde birçok faaliyette bulunurlar. Bu kişiler ve şirket arasında tek bir hukuki ilişki bulunmaktadır. Fakat bir hesap döneminde bu kişilerin faaliyetleri ve işlemleri ile şirketi zarara uğratmaları olasıdır. Bu işlemlerin sayısı çok fazla olduğundan tek tek değerlendirilmesi yerine tüm hesap dönemi işlemleri beraber değerlendirilir ve ibra kararı alınır.¹⁷

---

¹⁴ Çamoğlu, E. (2010) s.226.

¹⁵ Yargıtay 11.HD. E.1982/3596, K.1982/3884, T.14.10.1982, Kazancı [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <http://www.kazanci.com> (Erişim Tarihi: 26.04.2022); “İbra kararı, gerçek anlamda borçtan kurtarma ve aklamaya niteliğini taşımaktadır. Ortaklığın, bu ibra kararıyla yöneticilerin zimmetine geçmiş olası alacaklarından, onlar yararına peşinen vazgeçmiş olduğunun kabulü zorunludur. Genel kurulun bu nitelikteki ibrası sonucu, artık yönetim kurulunun o faaliyet dönemine ilişkin tüm işlemleri hakkında, zarara neden olsalar da ortaklıkça yönetim ve denetim kurulu üyelerine karşı rücu hakkını kullanmayacağını kabul edildiği varsayılmalıdır. Eş anlama, böyle bir ibra kararından sonra, yönetim kurulu üyeleri ya da denetçilere karşı sorumluluk davası açma olanağı tümüyle kalmış olmaktadır.”

¹⁶ Şimşek Güzelsu, S.Z. (2019) *Anonim Şirketlerde İbra*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, s.14.

¹⁷ Ulusoy, E. (2003) *Şirketler Hukukunda İbranın Hukuki Niteliği*, 1. Baskı, Turgut Kalpsüz'e Armağan, Ankara: Vedat Kitapçılık, s.261.

Aytaç, ibra edilen kişilerin görevlerini hukuka uygun şekilde yerine getirmeleri halinde zarar meydana gelse bile sorumluluk doğmayacağını dolayısıyla, tazminat talep etme veya dava açma gibi hakların meydana gelmediğini bu durumda menfi borç ikrarının anlam ifade etmeyeceğini söylemekte ve bu görüşü eleştirmektedir.¹⁸ Aytaç'a göre diğer taraftan, ibra edilen kişiler görevlerini ihmal ederek zarara sebebiyet verseler bile bu halde alınan ibra kararı bir menfi borç ikrarı değil ancak bir ibra sözleşmesi niteliği taşır. Fakat bu istisnai bir durumdur. Dolayısıyla menfi borç ikrarı niteliğini etkilemez.¹⁹ Yazar bu açılarından menfi borç ikrarı niteliğini eleştirmektedir ve farklı durumlarda değişik nitelikler yüklemenin kargaşaya yol açacağını belirtmektedir.

Bu konuda Canöz, ibrası talep edilen kişilerin görevlerini ihmal etmesi sonucu tazminat alacağı doğması durumunda bile alınan kararın bir sözleşme olarak nitelendirilemeyeceğini, ibranın tek taraflı hukuki bir işlem olmasının bu görüşe engel olacağını söylemektedir.²⁰ Biz de bu görüşe katılmaktayız. Bir sözleşmeden bahsedebilmek için karşılıklı ve birbirine uygun irade beyanları aranmaktadır. Genel kurul kararı ise tek taraflı bir hukuki işlemdir. Bu sebeple sözleşme olarak nitelendirilemeyeceği kanaatindeyim.

İbra kararının istisnai durumlarda farklı niteliklere bürünme ihtimali olsa bile, çoğunlukla menfi borç ikrarı niteliğinde meydana geldiğinden hukuki niteliğinin menfi borç ikrarı şeklinde kabul edilmesi gereklidir. Kararın kendisi, genel kurula katılanların irade beyanı değildir. Genel kurul kararının hukuki işlem niteliği kurulda kullanılan oylardan yani irade beyanlarından kaynaklanmamaktadır.

2.2.3. Şahsi Defi Niteliği

Türk hukukunda Ulusoy ibranın hukuki niteliğinin menfi borç ikrarı değil, şahsi defi olduğunu savunmaktadır.²¹ Bu görüşe göre menfi borç ikrarı, hata hile ikrah ile alakalı konular haricinde alacak talebini sona erdirmektedir. Fakat şirketler hukukunda ibra

---

¹⁸ Aytaç, Z. (1982) s.33.

¹⁹ Aytaç, Z. (1982) s.33.

²⁰ Canöz, S. (2021) *Anonim Şirketlerde İbra*, 1. Baskı, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, s.38.

²¹ Ulusoy, E. (2003) s.270,274.

şirket içi bir hukuki işlem olduğu için pay sahiplerinin ve alacaklıların dava hakkını engellemez. Bu şekilde şirket zararı farklı bir yoldan tahsil etmiş olmaktadır. Sonuç olarak ibra, alacak talebini sona erdirmediği için Ulusoy'a göre hukuki niteliğinin menfi borç ikrarı değil, borcu yerine getirmekten kaçınmayı sağlayan bir savunma aracıdır.²² Yazara göre, genel kurul kararı tek taraflı hukuki işlemdir. Karar, kurulu oluşturan her bir ortağın iradesinden ayrı bağımsız bir olgudur. İlgililer borçlarını yerine getirmemek amacıyla ibra kararını ileri sürdükleri için, ibra kararı defi niteliğindedir.²³

Sever'e göre, ibranın hukuki niteliğinin şahsi defi olduğu kabul edilirse, ibra kararı defi olarak "*ön inceleme aşamasından önce ya da en geç dilekçeler teatisinde*" ileri sürmezse, sonraki aşamalarda ileri sürmesi "*savunmayı genişletme yasağı*" söz konusu olur.²⁴ Bu durumda mahkeme ibra kararını kendiliğinden gözetemez. O halde ibra kararına rağmen ilgililer tazminata mahkûm edilebilirler. Bu durum ibra kararının niteliğine aykırıdır.²⁵

Canözü bir hakkın ileri sürülüş biçiminin itiraz veya defi şeklinde olmasının, hukuki niteliğini etkilemeyeceğini belirterek bu görüşü eleştirmektedir.²⁶

Özboyacı ise şahsi defi görüşünü usul hukuku bakımından eleştirmektedir. İbra kararının şahsi defi niteliğinde olduğunu kabul edersek, ibra davasında bunun en geç ön inceleme aşaması sona ermeden ya da dilekçeler teatisi esnasında ileri sürülmesi gerekmektedir.²⁷ HMK m.141/1 hükmünde şu şekilde düzenlenmiştir:

“Dilekçelerin karşılıklı verilmesinden sonra iddia veya savunma genişletilemez yahut değiştirilemez “

---

²² Ulusoy, E. (2003) s.253,271.

²³ Ulusoy, E. (2003) s.273.

²⁴ Sever, R. (2012) 6102 Sayılı *Türk Ticaret Kanunu Bakımından Anonim Ortaklıklarda Yönetim Kurulu Üyelerinin İbrası*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, s.52.

²⁵ Akkaya, A. (2019) *Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun İbrası*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, s.26.

²⁶ Canözü, S. (2021) s.38.

²⁷ Özboyacı, A. (2011) *Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Yönetim Kurulu Üyelerinin İbrası ve Özellikle İbranın Sorumluluk Davalarına Etkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, s.59.

Dolayısıyla ibra kararı alınmasına rağmen bu karar HMK m.141/1’de belirtilen süre içerisinde defî olarak ileri sürülmezse, dava esasen incelenmeye devam edilecek ve belki de ilgililer tazminata mahkûm edileceklerdir. Bu da sona ermiş olan bir borcun yeniden canlanmasını durumunu meydana getirecektir. Bu ibra kavramının amacıyla bağdaşmayan bir durumdur.²⁸

Kanaatimizce de Canözü’nün belirttiği gibi ibranın şahsi defî niteliği olarak kabul edilmesi hem usul hem esas açısından ibranın amacına uygun değildir. İbranın ileri sürülme biçimi hukuki niteliğini değiştirmez.

2.3. İbranın İşlevleri

2.3.1. Şirketin Dava Hakkını Sona Erdirme İşlevi

Şirketler hukukunda ibra kurumunun borçlar hukukunda olduğu gibi borcu sonlandırma işlevi yoktur. Çünkü şirketler hukukunda ibra kararıyla birlikte yalnızca şirketin dava hakkı düşmüş olur. Pay sahipleri ve alacaklılar açısından böyle bir durum söz konusu olmadığı için borç tamamen sonlanmış olmaz.²⁹ TTK m.558/2 hükmüne göre genel kurulca alınan ibra kararı, ortaklığın, ibraya olumlu oy veren ve ibra kararını bilerek payı iktisap etmiş olan pay sahiplerinin dava hakkını kaldırmaktadır. Maddede sayılanlar dışında kalan pay sahiplerinin dava hakları ise ibra tarihinden itibaren altı ay geçmesiyle düşmektedir.

Dolayısıyla ibra kararıyla birlikte ortaklık, sorumlulara karşı başvurabileceği muhtemel tazminat taleplerinden vazgeçmektedir.³⁰ İbra “*şirket içi bir hukuki işlem*” olduğu için şirket dışındaki kişilerin dava açma hakkını etkilemez.³¹

İbra kararı olağan ya da olağanüstü genel kurul toplantısında alınabilir. Genel kurul kararlarının geri alınması mümkün değildir.³² Dolayısıyla hakkında ibra kararı alınan

---

²⁸ Özboyacı A. (2011) s.59,60.

²⁹ Canözü, S. (2021) s.48.

³⁰ Canözü, S. (2021) s.47.

³¹ Pulaşlı, H. (2017) s.726.

³² TTK m.558/1 hükmünde “*İbra kararı genel kurul kararıyla kaldırılamaz. 445 inci madde hükmü saklıdır.*” şeklinde belirtilmektedir.

kişiler açısından bir kazanılmış hak meydana gelir.³³ Bu sebeple ibra kazandırıcı işlem niteliğindedir.

2.3.2. Denetim İşlevi

İbra kararının alınması sürecinde yöneticilerin, yönetim kurulu üyelerinin ve denetçilerin görevlerini hukuka uygun şekilde yerine getirip getirmediği belirlenmektedir. Bu açıdan ibra önemli bir denetim aracıdır.³⁴ İbranın denetim işlevi şirket açısından oldukça faydalıdır. Denetim mekanizmasının sağlam olması şirketin daha iyi yönetilmesine yarar sağlar.

Denetim işlevinin bir diğer sonucu ise; ibra gündem maddesiyle birlikte pay sahipleri bilgi alma ve inceleme haklarını tam olarak kullanma imkânı bulmaktadırlar. Pay sahipleri ibra oylamasında doğru karar alabilmek için TTK m.437'ye göre bilgi alma ve inceleme haklarını kullanırlar.

İbra hem ortaklığın hem yönetim kurulu üyeleri ve yöneticilerin menfaatlerini korumayı sağlamaktadır. İbra kararıyla birlikte yöneticilerin, yönetim kurulu üyelerinin, kurucuların ve denetçilerin görevlerini kanuna ve esas sözleşmeye uygun şekilde yerine getirip getirmediği denetlenmektedir. Yani ibra şirket için önemli bir denetim aracıdır.

2.3.3. Yönetime Güven Açıklama İşlevi

İbranın bir diğer işlevi ise güven açıklamasıdır. İbra kararıyla birlikte şirket, ibra edilenlerin yaptıkları işlemleri onaylayarak onlara karşı bir güven açıklamasında bulunmuş olur.

Bazı yazarlar yönetime güven açıklama işleminin sadece yöneticilere karşı yapılmış bir nezaket işlemi olduğunu söylemektedir.³⁵ Bu görüşe göre, ibra kararı yalnızca geçmişte yapılan işlemlerin onaylanarak ilgililerin sorumluluktan kurtulmasını

---

³³ Turanlı, H. (2014) *Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Ortaklıkta İbra*, Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:2, S:2, s.108.

³⁴ Çelik, A. (2007) *Anonim Ortaklıklarda Yönetim Kurulu Üyelerinin İbrası*, 1. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, s.46.

³⁵ Aytaç, Z. (1982) s.23.

sağlamaya yönelik bir işlemdir. Gelecekte yapılacak işlemlere karşı herhangi bir koruma sağlamamaktadır. Bu sebeple güven açıklama işlevi bulunduğunu söylemek anlamsızdır.

Biz de bu görüşe katılmaktayız. Şirket, geçmişte yapılmış olan işlemleri inceleyerek, hukuka uygun şekilde yerine getirilip getirilmediğini kontrol ederek ibra kararı almaktadır. İbra kararı henüz gerçekleşmemiş işlemlere ilişkin bir koruma sağlamamaktadır. Dolayısıyla kanaatimizce bir güven açıklaması olduğunu söylemek doğru değildir.

2.4. İbra Kararının Genel Kurulun Yetkisinde Olması

TTK m. 408/2-b'ye göre ibra kararı almak genel kurulun devredilemez görev ve yetkilerindedir. Genel kurulun bu yetkiyi devretmesi, başka bir organ tarafından ibra kararı alınması mümkün değildir. Örneğin bir Yargıtay kararında:

*“Yöneticilerin ibrası için karar verme konusunda yetkili tek organ şirket genel kuruludur. Bu yetkinin başka bir kişi ya da organa devredilmesi söz konusu olamaz. Somut olayda davacı şirket yönetimince davalı tarafın ibra edildiği sebebiyle davanın reddine karar verilmiş ise de şirket yöneticileri tarafından şirket eski yöneticisinin ibra edilmesi mümkün değildir. Bu kararı alma yetkisi genel kurula aittir. Genel kurulca alınan kararın geçerli olması için ibranın dayanağı olan belgelerin gerçeğe uygun olması gerekmektedir.”*³⁶ denilerek yerel mahkeme kararı bozulmuştur.

TTK m.418/1'e göre sermayenin en az dörtte birini karşılayan pay sahiplerinin ya da temsilcilerinin bulunması toplantı yetersayısı için gereklidir. Fakat şirket ana sözleşmesinde daha fazla bir yetersayı belirlenebilir. Yetersayı toplantı boyunca korunmalıdır. Toplantıda hazır bulunan oyların çoğunluğu ile ibra kararı alınır.³⁷ Bazı

---

³⁶ Yargıtay 11. HD. E. 2011/3998, K. 2013/5355, T. 19.03.2013, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 13.07.2022).

³⁷ Altaş, S. (2018) *Anonim Şirkette İbra Kararı Alınırken Uyulacak Usul ve Oy Hakkından Yoksunluk Hali*, Terazi Hukuk Dergisi, C:13, S:143, s.58.

durumlar için özel toplantı ve yetersayılar aranmaktadır. İbra kararları için ise özel olarak bir yetersayı düzenlenmediği için olağan nisap yeterlidir.³⁸

Yapılacak ilk toplantıda yetersayı sağlanamaması halinde, genel kurul tekrar toplantıya çağrılır. Toplantının ikinci kez yapılması için bir yetersayı şartı aranmamaktadır. TTK m.418/1 maddesi gereğince ibra kararı toplantıda hazır bulunan oyların çoğunluğu ile alınmaktadır.

2.5. İbra Kararının Alınması

TTK m.409/1 hükmüne göre ibra kararı olağan ya da olağanüstü genel kurul toplantılarında alınabilir.

Kanunda her faaliyet döneminin bitiminden itibaren 3 ay içerisinde olağan genel kurul toplantılarının yapılması gerektiği düzenlenmekle beraber, bu düzenleme emredici nitelikte değildir. Toplantı daha geç bir tarihte yapılırsa dahi alınan ibra kararı geçerli olmaktadır.

TTK m.409/2'de belirtildiği üzere; gerekli olduğu her zaman olağanüstü genel kurul toplantısı yapılabilir.

2.6. İbranın Türleri

İbra kararı, genel kurul toplantısında açıkça alınabileceği gibi, bilançonun onaylanması halinde de kanun gereği örtülü olarak alınmış olur.³⁹

2.6.1 Açık İbra- Örtülü İbra

Genel kurul gündeminde ibraya ilişkin bir madde bulunuyorsa ve bu madde doğrultusunda karar alınıyorsa bu karar açık ibra kararıdır. Genel kurul, bu kararda ibrası söz konusu olan kişilerin ibra edilip edilmediğini açıklar.⁴⁰ TTK m.409/1

---

³⁸ Canöz, S. (2021) s.126.

³⁹ Akkaya, A. (2019) s.40.

⁴⁰ Helvacı, M. (2001) *Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyesinin Hukuki Sorumluluğu*, 2. Baskı, İstanbul: Beta Yayınevi, s.139.

hükmü çerçevesinde ibra kararı olağan ya da olağanüstü genel kurul toplantılarında alınabilir.

Açık ibranın söz konusu olması için genel kurul gündeminde madde bulunması zorunluluğu aslında gündeme bağlılık ilkesinden kaynaklanmaktadır. TTK m.413/2'ye göre gündem maddesinde belirtilmeyen konular genel kurulda tartışılmaz ve karara bağlanamaz.

Ancak bu konuda doktrinde farklı görüşler bulunmaktadır. Bazı yazarlara göre ibrayla bağlantılı konular söz konusu olduğunda gündemde madde olmasa bile açık ibra kararı uygulanmalı, gündeme bağlılık ilkesine bağlı kalınmamalıdır.⁴¹ Özboyacı, kanunda açık bir düzenleme bulunmasına rağmen gündem maddesinde yer almayan bir konunun müzakere edilmesi doğru değildir diyerek bu konuyu eleştirmiştir.⁴² Bu görüşe göre, açık ibra kararı söz konusu olması için mutlaka bu konu hakkında gündemde madde bulunması gerektiği savunulmaktadır.⁴³ Açık ibra, genel kurul gündeminde ibra hususunun bulunması sonucunda alınan karardır.

Bazı yazarlara göre⁴⁴ bilançonun görüşülmesi maddesi gündemde bulunuyorsa, ibra gündemde olmasa dahi gündemde varsayılmalı ve açık ibra kararı alınabilmelidir.

Örtülü ibra kavramı TTK'nin 424. Maddesinde şu şekilde düzenlenmiştir:

“Bilançonun onaylanmasına ilişkin genel kurul kararı, kararda aksine açıklık bulunmadığı takdirde, yönetim kurulu üyelerinin, yöneticilerin ve denetçilerin ibrası sonucunu doğurur.”

Maddede yer alan bilançonun onaylanması ifadesini, genel kurulun finansal tabloları ve yıllık faaliyet raporunu onaylaması gibi bütün hesapları onaylaması şeklinde geniş yorumlamalıyız.⁴⁵ Çünkü bu belgeler birbirini tamamlamaktadırlar.

---

⁴¹ Çelik, A. (2007) s.117.

⁴² Özboyacı, A. (2011) s.61.

⁴³ Aytaç, Z. (1982) s.111.

⁴⁴ Canöz, S. (2021) s.298; Helvacı, M. (2001) s.140; Teoman, Ö. (1983) *Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Oy Hakkından Yoksunluğu*. 1. Baskı. İstanbul: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, s.123.

⁴⁵ Aytaç, Z. (1982) s.139; Çamoğlu, E. (2010) s.227.

Maddede, genel kurulun aksi yönde karar almadığı müddetçe, böyle bir amacı olmasa bile bilançooyu onaylamasının ibra anlamına geldiği düzenlenmiştir.⁴⁶ Fakat genel kurul toplantısında ibra kararı için ayrıca bir oylama yapılırsa bu varsayım geçerli olmaz. Çünkü aslında ibra ve bilançonun onaylanması farklı nitelikte hukuki işlemlerdir.⁴⁷

Kanun koyucunun örtülü ibrayı düzenlemesindeki amaç, yönetim kurulu üyelerinin ve yöneticilerin uzun süre boyunca sorumluluk altında kalarak stres içinde çalışmamaları, huzurlu şekilde çalışarak görevlerini yerine getirmelerini sağlamaktır.⁴⁸ Bir diğer amaç ise hesapların zamanında değerlendirilmesini sağlamaktır. Çünkü hesaplar uzun zaman incelenmezse hatalar meydana çıkmaz. Bu durumda ispat araçları da kaybolabilir ve yönetim kurulu üyeleri, yöneticiler zor durumda kalabilirler.⁴⁹

Bir hesap dönemi içerisinde yönetim kurulunun yaptığı son işlem bilanço hazırlamaktır. Bu nedenle kanun örtülü ibra konusunda bilançoları esas almaktadır. Bu şekilde bilançoyla birlikte tüm hesap dönemi boyunca yapılan faaliyetlerde onaylanmış olur.⁵⁰ Genel kurul gündeminde bilançonun görüşülmesi maddesi varsa, zımnen açık ibra gündeminin de var olduğu kabul edilmeli ve bu şekilde açık ibra kararı alınabilmelidir.

Örtülü ibranın geçerli olması için hukuka uygun şekilde düzenlenmiş bir bilançonun onaylanması gerekmektedir. Bilgilerin tam olarak açıklanmadığı, eksik olduğu ya da yanlış bilgiler içeren bilançolar genel kurulda onaylansa dahi ibra geçersiz olur.⁵¹

Ancak bu durumda kanun “bilinçli hareket edilmiş olması” koşulunu aramaktadır. Yani bilançooyu düzenleyen kişilerin bilinçli olarak yanlış bilgiler içeren bir bilanço hazırlaması durumunda bu kural geçerlidir.⁵²

---

⁴⁶ Aytaç, Z. (1982) s.139.

⁴⁷ Aytaç, Z. (1982) s.139.

⁴⁸ Sever, R. (2012) s.70.

⁴⁹ Ansay, T. (1982), *Anonim Şirketler Hukuku*, 6. Baskı, Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, s.149.

⁵⁰ Özboyacı A. (2011) s.74.

⁵¹ Pulaşlı H. (2017) s.728.

⁵² Pulaşlı H. (2017) s.728.

2.6.2. Genel İbra- Özel İbra

Konu, zaman ya da kişi bakımından sınırlandırma olmaksızın verilen karar, genel ibra kararıdır.⁵³ Genel ibra kararında tek bir oylamayla tüm yönetim kurulu üyeleri faaliyet döneminin tamamı için ibra edilmiş olur.

Genel ibra kararları kişi yönünden yönetim kurulu üyelerinin tamamını ve denetçilerin tamamını, zaman yönünden tüm faaliyet dönemini ve konu yönünden faaliyet dönemi içerisindeki tüm işlemleri kapsamaktadır.⁵⁴

Kararda aksi yönde bir düzenleme yoksa alınan karar genel ibra kararı olarak nitelendirilmelidir.⁵⁵

Genel kurul, konu, kişi ya da zaman açısından sınırlandırma yaparak ibra kararı alabilir. Kanun gereği yalnızca belirli konularla alakalı alınan ibra kararları da özel ibra kararıdır. Örneğin kuruluş ve sermaye artırımında ibra TTK'nin 559. maddesinde düzenlenmiştir ve özel ibra kararına örnektir.⁵⁶

Doktrinde ibranın kişi yönünden sınırlandırılması ile alakalı farklı görüşler bulunmaktadır. Bazı yazarlara göre ibra kararı tek tek üyelerin şahsına değil, organ olarak yönetim kuruluna verildiği için, bazı üyelerin karar dışı bırakılması mümkün değildir.⁵⁷

Çoğunluğun görüşü ise ibranın organ olarak yönetim kuruluna değil, yönetim kurulu üyelerine verildiği yönündedir. Bu sebeple bazı üyelerin karar dışında bırakılması mümkündür. Örneğin “murahhas üyeler ibra kapsamı dışındadır”⁵⁸ denilebilir. TTK'nin 408/2-b maddesinde yer alan “yönetim kurulu üyelerinin ibrası” şeklindeki ifade bu görüşü desteklemektedir.⁵⁹

---

⁵³ Akdağ Güney, N. (2016) *Anonim Şirket Yönetim Kurulu*, 2. Baskı, İstanbul: Vedat Kitapçılık, s.427.

⁵⁴ Canöz, S. (2021) s.52.

⁵⁵ Çamoğlu, E. (2010) s.226.

⁵⁶ Canöz, S. (2021) s.53.

⁵⁷ Arslanlı, H. (1960) *Anonim Şirketler II-III (Anonim Şirketin Organizasyonu ve Tahviller*, 3. Baskı, İstanbul: Fakülteler Matbaası, C.II-III, s.111; Mimaroglu, S. K (1967) *Anonim Şirketlerde İdare Meclisi Azalarının Hukuki Mesuliyeti*, 1. Baskı, Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, s.21.

⁵⁸ Aytac, Z. (1982) s.136-137.

⁵⁹ Akkaya, A. (2019) s.42, Çamoğlu, E. (2010) s.226.

Kişi yönünden kısıtlandırmanın aksine zaman ya da konu yönünden kapsamın istenilen şekilde sınırlandırılabilmesi görüşü, doktrinde tartışmasız şekilde kabul edilmiştir.⁶⁰

Bazı iş ve işlemler ibra kapsamı dışında bırakılırsa bu konu yönünden sınırlandırmadır. Eğer ibra, hesap döneminin yalnızca belli kısmıyla sınırlandırılırsa bu da zaman yönünden sınırlandırma olarak kabul edilir.⁶¹

2.7. Hakkında İbra Kararı Verilebilecek Olan Kişiler

2.7.1. Ön Açıklama

Hakkında ibra kararı verilebilecek kişiler, aynı zamanda bu kararın verilmemesi halinde ibra davası açma yoluna gidebilecek kişilerdir.

2.7.2. Yönetim Kurulu Üyeleri

Anonim şirketlerde ibra kararı şirketin icra organı olan yönetim kurulunun üyeleri hakkında verilebilir. İbra kararının verilmesiyle birlikte, yönetim kurulu üyeleri organ olarak değil tek tek üye sıfatı ile ibra edilmiş olurlar.⁶²

Kanun koyucu bu düzenlemeyle, yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunu sona erdirebilmeyi amaçlamıştır. Çünkü hiç kimse sürekli aleyhine dava açılması riskiyle çalışmak istemez. İbrayla birlikte üyeler geçmiş dönemde gerçekleştirdikleri işlemler için ortaklığa karşı sorumlu olmayacakları için yeni dönemde çalışmalarını daha verimli devam ettirebilir.⁶³

---

⁶⁰ Çelik, A. (2007) s.42.

⁶¹ Atan, T. (1962) *Anonim Şirketlerde İdare Meclisi Azalarının Hukuki Mesuliyeti*, 1. Baskı, Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, s.62.

⁶² Akdağ Güney, N. (2016) s.293.

⁶³ Canöz, S. (2021) s.76.

2.7.3. Yöneticiler

TTK m.424 şu şekilde düzenlenmiştir:

“Bilançonun onaylanmasına ilişkin genel kurul kararı, kararda aksine açıklık bulunmadığı takdirde, yönetim kurulu üyelerinin, yöneticilerin ve denetçilerin ibrası sonucunu doğurur.”

Bu açıklamaya göre yöneticiler de ibra edilebilirler. Akdağ Güney’e göre maddedeki yönetici kavramından icra yetkisine sahip olan müdürler (TTK m. 370/2), ticari temsilciler (TTK m.368) ve ortaklığın günlük işlerinde görev alan kişileri kapsayacak şekilde bir sonuç çıkmaktadır. ⁶⁴ Özboyacı ise hukukumuzda “yöneticiler” kavramının bu kadar geniş şekilde yorumlanmaması gerektiğini savunmaktadır. Ticari temsilciler, yönetim kurulu tarafından verilen talimatlara göre çalışmaktadırlar. Dolayısıyla ticari temsilcileri yönetici olarak kabul etmek mümkün değildir. ⁶⁵

Bu noktada bir diğer önemli konu ise fiili organların TTK m.424 hükmü kapsamında yönetici sayılıp sayılmayacağı meselesidir. İsviçre hukukunda yönetici kavramı “*yönetim işlerine karışan fiili organ*” şeklinde geniş olarak yorumlanmaktadır. Türk hukukunda da bazı yazarlar yönetici kavramının bu şekilde geniş yorumlanarak, fiili organları da kapsaması gerektiğini savunmaktadır. ⁶⁶

Bizim de katıldığımız diğer görüşe göre ise yönetici kavramı bizim hukukumuzda daha dar yorumlanmalıdır. Kanun koyucu TTK m.424 gerekçesinde yönetimle uğraşan kişiler kavramından kaçınarak yöneticiler ifadesini kullandığını belirtmektedir. Buna rağmen yöneticiler kavramını geniş yorumlamak zorlamadır.⁶⁷ Sonuç olarak ticari temsilciler fiili organdır ve fiili organların ibrası mümkün değildir.

TTK m.553’te belirtildiği üzere müdürler de yönetim kurulu üyeleri gibi hukuka aykırı, kusurlu davranışları nedeniyle ortaklığa zarar vermeleri halinde ortaklığa, pay sahiplerine ve alacaklılara karşı sorumludurlar.

⁶⁴ Akdağ Güney, N. (2016) s.418-419.

⁶⁵ Özboyacı, A. (2011) s.78.

⁶⁶ Pulaşlı, H. (2009) *Türk Ticaret Kanunu Tasarısı’na Göre Anonim Şirketlerde Yöneticilerin Hukuki Sorumluluğu*, 1. Baskı, Prof. Dr. Ali Naim İnan’a Armağan, Ankara: Seçkin Yayıncılık, s.581.

⁶⁷ Özboyacı, A. (2011) s.78.

2.7.4. Denetçiler

TTK'nin 424. maddesinde bilançonun onaylanması sonucunda örtülü ibrası gerçekleşenler arasında sayılan gruplardan bir tanesi denetçilerdir.

6762 sayılı TTK'de denetçiler anonim ortaklığın zorunlu organlarından biriyken, 6102 sayılı TTK'de "bağımsız denetçilik" kurumu getirilmiştir.⁶⁸ Bağımsız denetim, uzman bir denetim şirketi tarafından, TTK m.397/4 hükmüne göre bağımsız denetime tabi olan anonim şirketlerin denetim raporu ile sürekli denetlenmesidir.⁶⁹ TTK m.397/4 hükmüne göre bağımsız denetim yaptırmak zorunda olan şirketler bulunmaktadır. Bu şirketleri belirlemek Cumhurbaşkanının yetkisindedir.⁷⁰ Bağımsız denetime tabi olacak şirketlerle alakalı kriterler 2018/11597 Sayılı Bağımsız Denetime Tabi Şirketlerin Belirlenmesine Dair Karar ile belirlenmiştir. Tüzel kişi bünyesindeki kişinin kendisine verilen görevi bağımsız olarak icra etmesi organ olarak nitelendirilmesine yetmez.

Bağımsız denetçiler ortaklık ile yapılan sözleşmeye dayanarak şirketi denetler ve bir denetim raporu hazırlar.⁷¹ Bu rapor objektif ve gerçeği yansıtacak şekilde hazırlanmalıdır. Aksi halde ortaklık, paydaşlar ve alacaklıların zarar görmesine neden olabilir.

Denetçilerin TTK'de organ kabul edilmemesine rağmen ibra edilip edilemeyecekleri konusu öğretilerde tartışmalara neden olmaktadır. Bizim de katıldığımız Canözü'ne göre TTK'de hem bağımsız denetçilerin organ olarak kabul edilmemesi hem de ibra edilebilecekler arasında sayılması çelişkili bir durumdur.⁷²

Akdağ Güney'e göre ise denetçilerin genel kurul tarafından ibra edilmesi mümkünse de bu durum pratikte anlamsızdır. Denetim hataları pay sahipleri tarafından

---

⁶⁸ 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu, *T.C. Resmî Gazete*, Sayı: 9353, 9 Temmuz 1956 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr (Erişim Tarihi: 15.03.2022).

⁶⁹ Bahtiyar, M. (2019) *Ortaklıklar Hukuku*, 13. Baskı, İstanbul: Beta Yayınevi, s.256-257.

⁷⁰ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 192nci maddesiyle 397nci maddenin dördüncü fıkrasında yer alan "Bakanlar Kurulunca" ibaresi "Cumhurbaşkanınca" şeklinde ve beşinci fıkrasında yer alan "Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca" ibaresi "Cumhurbaşkanınca" şeklinde değiştirilmiştir.

⁷¹ Canözü, S. (2021) s.82.

⁷² Canözü, S. (2021) s.83.

bilinemeyeceğinden denetçilerin ibrasının sorumluluktan kurtarıcı etkisi olmaz. Çünkü ibra sadece genel kurulun bilgisine ulaşan konuları kapsamaktadır.⁷³

2.7.5. Kurucular

TTK m.559'a göre kurucular da ibra edilebilen gruplardan biridir. TTK m.337 hükmünde kurucular şu şekilde düzenlenmiştir:

“Pay taahhüt edip esas sözleşmeyi imzalayan gerçek ve tüzel kişiler kurucudur.”

Şirketin kuruluşu esnasında, aynı sermayeye değer biçilmesinde yolsuzluk yapılması ya da pay sahipleri ve alacaklılar aleyhine usulsüzlükler yapılması gibi durumlar pay sahipleri ve alacaklıların zarar görmesine neden olabilir. Kurucular kuruluş esnasında yapılan bu işlemlerde önemli bir rol üstlenmektedirler. Bu nedenle kanun koyucu kurucular şirket organı olmamasına rağmen, kurucuların ibrasını mümkün kılarak sorumluluktan kurtulmaları için bir yol açmıştır.⁷⁴

2.7.6. Tasfiye Memurları

TTK m.553/1'de belirtildiği üzere tasfiye memurlarının ortaklığa, paydaşlara ve alacaklılara karşı sorumluluğu bulunmaktadır. Tasfiye memurları bu sorumluluktan ibra edilebilirler.

Tasfiye memurlarının ibrası hem açık ibra hem de örtülü ibra şeklinde olabilir. Memurların tasfiye süreci içerisinde hazırladıkları bilanço genel kurulca onaylanırsa bu durum tasfiye memurlarının örtülü ibrası sonucunu doğurur.⁷⁵ Tasfiye memurları TTK m.408 hükmünde açıkça sayılmamış olsa bile, öğretide maddede geçen yönetici kavramının içine tasfiye memurlarının da dahil edilebileceği kabul edilmektedir.⁷⁶

Tasfiye halinde tasfiye memurlarınca hazırlanan açılış bilançosunun TTK m.540/1 hükmüne göre onaylanmasının yönetim kurulu üyelerinin ibrası anlamına gelip gelmeyeceği hususu da öğretide tartışmalıdır. Öğretide ağırlıklı olarak kabul edilen ve

---

⁷³ Akdağ Güney, N. (2016) s.255.

⁷⁴ Canöz, S. (2021) s.81.

⁷⁵ Kervankıran, E. (2015) *Anonim Şirketin Tasfiyesi*, 1. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, s.350.

⁷⁶ Karaman Coşgun, Ö. (2015) *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda Teşebbüs Kavramı ve Tacir Sayılmanın Sonuçları*, Marmara Üniversitesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C.21, S.1, s.375.

bizim de katıldığımız görüşe göre gündem maddeleri arasında ayrıca ibra konusu yer almıyorsa, “*finansal tablo niteliği taşıyan ilk bilançonun*” onaylanması TTK m.424 anlamında örtülü ibra sonucunu meydana getirir.⁷⁷ Bir diğer görüşe göre ise açılış bilançosunun onaylanması hakkındaki hükümde yönetim kurulu üyelerinin ibrasına ilişkin ifade bulunmadığından, açılış bilançosunun onaylanması yönetim kurulu üyelerinin ibrasını sağlamaz.⁷⁸

2.8. İbra Kararının Alınmasında Oy Hakkı ve Oydan Yoksunluk

2.8.1. Ön Açıklama

TTK'nin 435. hükmü şu şekilde düzenlenmiştir:

“Oy hakkı, payın hukuken ya da ana sözleşme ile belirlenmiş olan en az miktarının ödenmesiyle meydana gelir.”

Pay sahipleri, oy hakkıyla organlarda görevlendirilecek üyelere karar verebilir, onların faaliyetlerini denetleyebilir, ibralarına ya da ibra edilmemelerine karar verebilir.⁷⁹

Oy hakkından yoksunluk kavramı TTK m.436'da şu şekilde düzenlenmiştir:

“1) Pay sahibi kendisi, eşi, alt ve üstsoyu veya bunların ortağı oldukları şahıs şirketleri ya da hâkimiyetleri altındaki sermaye şirketleri ile şirket arasındaki kişisel nitelikte bir işe veya işleme veya herhangi bir yargı kurumu ya da hakemdeki davaya ilişkin olan müzakerelerde oy kullanamaz. (2) Şirket yönetim kurulu üyeleriyle yönetimde görevli imza yetkisini haiz kişiler, yönetim kurulu üyelerinin ibra edilmelerine ilişkin kararlarda kendilerine ait paylardan doğan oy haklarını kullanamaz.”

İbra kararının alınması için özel bir nisap belirlenmediğinden genel kurul toplantıları için uygulanan genel kural uygulanmalıdır.⁸⁰ Genel yetersayılara göre sermayenin en az dörtte birini karşılayan pay sahipleri ya da temsilcilerin varlığı aranmaktadır. Bu

⁷⁷ Çamoğlu E. Poroy R. ve Tekinalp Ü (2014), *Ortaklıklar Hukuku*, 14. Baskı, C:1. Ankara: Vedat Kitapçılık. s.36; Canözü, S. (2021) s.84.

⁷⁸ Karaman Coşgun, Ö. (2015) s.375, dn.846'de anılan yazarlar.

⁷⁹ Sever, R. (2012) s.117.

⁸⁰ Sever, R. (2012) s.117.

sayı toplantı sona erinceye kadar korunmalıdır. İlk toplantıda yetersayıya ulaşılamazsa, ikinci toplantı yapılması için yetersayı aranmaz. Hazır bulunan oyların çoğunluğu ise karar yetersayıdır. (TTK m.418)

Yukarıda da bahsettiğimiz gibi maddenin ilk fıkrasında genel olarak oy hakkından yoksunluk, ikinci fıkrasında ibra kararları için oydan yoksunluk konusu düzenlenmektedir. İlk fıkradaki düzenlemenin ibra kararları için de geçerli olup olmadığı konusunda doktrinde farklı görüşler bulunmaktadır.

Bazı yazarlara göre ⁸¹ilk fıkrada sayılan kişiler de ibra kararları için oy hakkından yoksundur.

Bazı yazarlara göre⁸² ise ikinci fıkrada ibra kararları için oy hakkından yoksun kişiler zaten sayılmıştır. İkinci fıkrayı genişleterek birinci fıkrayı da kapsam altına almak mantıksızdır. İbra kararı için oy hakkından yasaklı olan kişiler ikinci fıkrada açıkça düzenlenmişken, hükmü genişletip birinci fıkrayı da dahil etmenin doğru olmadığı görüşündeyim. ⁸³

Bu konuda Yargıtay:

“Yargıtay 11. HD’nin 24.10.2014 tarihli ve E. 2013/13148, K. 2014/16463 sayılı kararında da açıkça zikredildiği üzere, yönetim kurulu üyelerinin ibrasının ‘şahsi bir iş’ olarak değerlendirilmesi mümkün değildir. Bu çerçevede, pay sahibi olan babanın, yönetim kurulu üyesi olan çocuklarının ibrasında oy kullanmasını, oy hakkından yoksunluk hali olarak değerlendirmek mümkün değildir.”⁸⁴

Açık ibraya ilişkin bir maddenin olmadığı genel kurul toplantısında bilançonun onaylanması örtülü ibra sonucunu doğurur. Yönetim kurulu üyeleri hem açık hem de örtülü ibra kararları için oy hakkından yoksundur.⁸⁵ Bu nedenle açık ibrayla ilgili madde bulunmayan genel kurul toplantılarında bilançonun onaylanması için yapılan

⁸¹ Aytaç (1982) s.119; Çamoğlu (2010) s. 232; Çelik (2007) s.139.

⁸² Akdağ Güney (2016) s.441; Teoman (1983) s.126.

⁸³ Önder, F. ve Karademir, H. (2017) *İbra Kararında Oy Hakkından Yoksunluk*, Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, C:10, S:4, s.182.

⁸⁴ Altaş, S. (2018) s.7.

⁸⁵ Tekinalp, Ü. (2015) *Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku*, İstanbul: Vedat Kitapçılık, s.368; Teoman, Ö. (1983) s.124; Şener, O.H. (2017). *Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku*, Ankara: Seçkin Yayıncılık s.512.

oylamalarda, yönetim kurulu üyeleri oy hakkından yoksundur.⁸⁶ Fakat bilançonun onaylanması ile ibra kararı için ayrı ayrı oylama yapılacaksa, yönetim kurulu üyeleri bilanço oylaması için oy kullanabilir.⁸⁷

Oy hakkından yoksun olan birinin ibra kararı alınırken olumlu yönde oy kullanması durumunda, oy hakkından yoksun olan pay karar yeter sayısında sonuca etki etmemişse ibra kararı geçerlidir. Fakat bu kişinin oyu sonucu etkilemekteyse oy hakkı bulunmayan ortağın oyu geçersiz olur. Bu durumda karar yetersayısı sağlanamazsa ibra kararı alınmamış sayılmaktadır. (TTK 446/1-b)

Bu konuda Yargıtay tarafından verilen kararlar oldukça çelişkilidir.⁸⁸ Yargıtay bazı kararlarında karar yetersayısının sağlanamadığı ibra kararları için yok hükmüne tabi oldukları şeklinde kararlar almaktadır.

2.8.2. Yönetim Kurulu Üyeleri

6762 sayılı eski TTK'de ibra kararı için yönetim kurulu üyelerinin oy hakkına sahip olup olmadığı konusunda tartışmalar bulunmaktaydı.⁸⁹ 6102 sayılı TTK'de ise bu konu açıkça düzenlenerek, yönetim kurulu üyelerinin ibra kararları için oy hakkının bulunmadığı açıkça düzenlenmiştir.

Eski TTK zamanlarında tüzel kişi üyelerin temsilcilerinin, ibra kararları için oy hakkına sahip olup olmadığı konusunda tartışmalar mevcuttu. Yeni TTK m.359/2 ile bu konuda açıklığa kavuşturulmuştur ve tüzel kişilerin temsilcilerinin ortaklık için hareket ettiği açıkça düzenlenmiştir. Dolayısıyla tüzel kişiler temsilcileri aracılığıyla oy kullanamazlar.⁹⁰

---

⁸⁶ Önder, F. ve Karademir, H. (2017) s.182.

⁸⁷ Teoman, Ö. (1983) s.124.

⁸⁸ Yargıtay 11. HD. E.2015/8283, K.2016/4016, T.12.04.2016, Kazancı [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.kazanci.com.tr> (Erişim Tarihi: 03.03.2022); "... şirket ortaklarının aynı zamanda yönetim kurulu üyesi oldukları ve ibra oylamasında her bir yönetim kurulu üyesinin kendisi dışındaki üyeler hakkında oy kullandıkları, bu haliyle ibra kararı yönünden karar nisabının oluşmadığı gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne, ibraya ilişkin kararın yokluğunun tespitine, diğer taleplerin reddine karar verilmiştir...hüküm ONANMASINA...".

⁸⁹ Çelik, A. (2007) s.140.

⁹⁰ Özboyacı, A. (2011) s.64.

2.8.3. Yönetimde İmza Yetkisini Haiz Olanlar

Kanunda imza yetkisine sahip kişilerin oydan yasaklı oldukları açıkça düzenlenmektedir. Yani imza yetkisini haiz yöneticiler, murahhas müdür ve üyeler ve ticari temsilciler oy hakkından yoksundur.⁹¹ Öğretide şirketi temsil yetkisi bulunmayan fakat diğer pay sahiplerine nazaran yapılan işlemlerle özel menfaat sağlayan pay sahiplerinin oy hakkından yoksun oldukları belirtilmektedir.⁹²

Hem pay sahibi hem de yönetim kurulu üyesi olan kişilerin oy hakkından yoksun kalan payları, karar yeter sayısı için geçerli olmasa bile toplantı yeter sayısı için dikkate alınmaktadır.⁹³ Oydan yoksunluk sadece bazı gündem maddeleri açısından söz konusudur. Dolayısıyla bu kişilerin toplantıya katılması sorun teşkil etmez. Fakat oydan yoksun paylar karar yetersayısı hesaplanırken sayılmaz.⁹⁴

Bu kurallara aykırı biçimde ibra kararı alınması durumunda TTK m.445'e dayanarak iptal davası açılabilir. Oy hakkından yoksunluk kurallarına aykırı şekilde alınan ibra kararları iptal edilebilir.⁹⁵ TTK m.446'da da oy hakkından yoksunluk "iptal sebepleri" arasında yer almaktadır. Ancak bu kurala rağmen bazı Yargıtay kararlarında oy hakkından yoksunluk sonucu ibra kararları butlan veya yoklukla sakat kabul edilmiştir.⁹⁶

2.8.4. Oy Hakkından Yoksun Kişilerin İbra Oylamasında Temsilci Sıfatıyla Oy Kullanıp Kullanmayacağı Sorunu

Asılın yapamayacağı işi, vekilinin de yapamayacağı kuralından dolayı yönetimde imza yetkisinden haiz olanlar ile yönetim kurulu üyelerinin temsilcileri onlara ait paylardan doğan oy haklarını kullanamazlar. Bu konuda bir tartışma yoktur. Ancak bir yönetim

---

⁹¹ Özboyacı, A. (2011) s.65.

⁹² Çelik, A. (2007) s.143.

⁹³ Pulaşlı, H. (2011) s.2152.

⁹⁴ Aytaç, Z. (1982) s.115.

⁹⁵ Alışkan, M. (2021) *İbranın Reddi Kararına Karşı İptal Davası Açılması ve İbraya İlişkin Kararlarda Oy Hakkından Yoksunluğa Aykırılığın Yaptırımı*, Terazi Hukuk Dergisi, C:16, S:174, s.360.

⁹⁶ Alışkan, M. (2021) s.361.

kurulu üyesinin üçüncü bir kişinin temsilcisi olarak kendi ibra oylamasında oy kullanıp kullanamayacağına ilişkin doktrinde tartışmalar bulunmaktadır.

Bizim de katıldığımız Çamoğlu ve Pulaşlı bu konuda, kişi kendisi için oy kullanma yasağına tabiyken bir başka pay sahibini temsil ederek oy kullanamaz görüşündedir. Bunun nedeni olarak “kimse kendi davasının hâkimi olamaz” ilkesini göstermektedirler.⁹⁷ Bu konuda Canözü de yönetim kurulunun temsilci olarak oy kullanmasının kabul edilmesinin kişinin kendi kendisini ibra etmesi sonucunu doğuracağını söylemekte, bu durumun ibra kurumunun amacına aykırı olduğunu savunmaktadır.⁹⁸

Tekinalp, Akdağ Güney, Kırca, Karademir, Öder gibi yazarlar ise bu görüşe karşı çıkmaktadırlar. Onlara göre pay sahibi yönetim kurulu üyesine yetki vermesi halinde ibra kararları için oy kullanma ihtimalinden haberdardır. Bu görüşe göre eğer yönetim kurulu üyelerinin başkasını temsil ederek oy kullanmasının önüne geçilmek istenseydi, kanunda bu şekilde düzenlenirdi.⁹⁹

2.9. İbra Kararının Kapsamı

Daha önce değinildiği gibi, açık ibra kararlarında işlem, zaman ve kişiler açısından sınırlandırmalar yapmak mümkündür. Bu sınırlandırmaların yapıldığı kararlar özel ibra kararlarıdır. Genel kurul herhangi bir sınırlama yapmaksızın karar alırsa, bu kararlar genel ibra kararlarıdır.

Doktrinde açık ibranın kapsamıyla alakalı iki ayrı görüş vardır. Bir görüş, yalnızca genel kurulun bilgi sahibi olduğu ve ortalama bir pay sahibi tarafından anlaşılabilir nitelikteki bilgilerin ibranın kapsamında olduğunu savunmaktadır.¹⁰⁰ İster açık ister örtülü ibra kararı alınsın, bilançoda bazı hususlar gizlenirse ibra kararı geçersizdir. Çünkü genel kurulda görüşülmemiş, bilinmeyen bir konu hakkında ibra kararı verilmesi mümkün değildir.

---

⁹⁷ Çamoğlu, (2010) s.232; Pulaşlı (2011) s.2152.

⁹⁸ Canözü, S. (2021) s.83.

⁹⁹ Akdağ Güney, N. (2016) s.439; Önder, F. ve Karademir, H. (2017) s.183.

¹⁰⁰ Çamoğlu, E. (2010) s.229.

Diğer görüşe göre ise doğru ya da yanlış, genel kurulun bilgisinde olsun ya da olmasın her türlü bilgi ibra kararının kapsamındadır. Bu görüşü savunan yazarlar, örtülü ibra kararlarında aranan eksiksiz ve doğru bilanço koşulunun açık ibra kararı için aranmadığı, dolayısıyla açık ibra kararlarının kapsamına her türlü iş ve işlemin girdiğini belirtmektedirler.¹⁰¹

Pay sahiplerinin ibra kararı için kullanacakları oyun olumlu ya da olumsuz olması, onlara sunulmuş olan bilgi ve belgelere dayanmaktadır. Yanlış ya da eksik sunulan bilgi ve belgelere dayanarak kullandıkları oylar gerçek iradelerini yansıtmamış olur. Canözü bu kapsamda ibra kararının kapsamının sadece genel kurula sunulmuş olan bilgi ve belgelerle sınırlı olduğunu savunmaktadır¹⁰². Biz de bu görüşe katılmaktayız. Kanaatimizce açık ibranın kapsamına eksik ve yanlış bilgi ve belgelerin dahil edilebileceğini savunmak ibra kurumunun amacına aykırıdır. Ayrıca örtülü ibra için “doğru ve eksiksiz” bir bilanço koşulu bulunmaktayken, açık ibra için bunun tam tersini kabul etmek manasızdır.

Örtülü ibranın bilançonun onaylanması sonucu meydana gelmesi nedeniyle örtülü ibranın kapsamı için en belirleyici ölçüt bilançodur.¹⁰³

İbra, genel kurul toplantısı yapılmadan önceki son hesap döneminde gerçekleşen iş ve işlemleri kapsamaktadır. Yani hesap yılından sonra fakat genel kurul toplanmadan önce yapılan faaliyetler ibra kapsamına alınmamaktadır. Örneğin 2021 yılı için 19 Mart 2022’de toplanılmışsa 1 Ocak 2022 ile 19 Mart 2022 arasında gerçekleşen işlemleri kapsamamaktadır. Genel kurul isterse bu kuralın aksini kararlaştırarak, ibra kapsamını belirli bir dönemle sınırlayabilir ya da genişleterek geçmiş yılları da dahil edebilir.¹⁰⁴

İbra kararının kapsamadığı iş ve işlemler sebebiyle yönetim kurulu üyeleri sorumluluktan kurtulamazlar. İbra kararı yalnızca kapsamıyla sınırlıdır.

---

¹⁰¹ Moroğlu, E. (2001) s.10.

¹⁰² Canözü, S. (2021) s.85.

¹⁰³ Canözü, S. (2021) s.90.

¹⁰⁴ Türe, M. (2021) s. 107.

Genel kurulun bilgi sahibi olduğunun söylenebilmesi için, orta yetenekteki bir ortağın anlayabileceği iş ve işlemler söz konusu olmalıdır. Ancak ortağın işlemleri fiilen anlamış olması şartı aranmaz, anlaşılabilir olması yeterlidir.¹⁰⁵

Yargıtay 8.2.1999 tarihli E. 1998/9079, K. 1999/636 sayılı kararında şu şekilde belirtmektedir:¹⁰⁶

“İbra, sadece genel kurulun bilgisine sunulan işlemleri içerir. Açıklanmamış ve belgeye dayandırılmamış ve vasat yetenekli bir ortağın anlayamayacağı konularda ibra yok sayılır. Bütün bu hususlar genel kurulda ortaya konulup görüşüldükten sonra, yöneticilerin sorumluluk halleri ve ortaklığa verdikleri zarar açıkça saptanıldığı halde, genel kurulca sorumluluk davası açılmasına yer olmadığına ve ibraya karar verildiği taktirde, böyle bir ibraya geçerlilik tanınabilir. Mahkemece, bu özellikleri taşımayan ibra dikkate alınmaz.”

Doktrinde, bilanço kavramının geniş şekilde düşünülmesi gerektiği savunulmaktadır. Yani bu görüşe göre yıllık faaliyet raporu, finansal tablolar, denetçi raporu, sözlü açıklamalar ve kâr- zarar hesabı da örtülü ibranın kapsamına dahildir.¹⁰⁷

2.10. İbra Kararının Şartları

İbra davası sonucunda verilecek karar için önemli olması sebebiyle, ibra kararının şartları konusuna değineceğiz.

İbra kararının bir genel kurul kararı olması sebebiyle genel kurul kararlarının geçerliliği için aranan şartlar ibra kararları için de aranmaktadır.¹⁰⁸ Bunların dışında ibra kararlarının da kendine özel bazı şartları sağlaması gerekmektedir.

---

¹⁰⁵ Türe, M. (2021) s. 112.

¹⁰⁶Yargıtay 11.HD. E.1998/9079, K.1999/636, T:8.2.1999, Kazancı [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.kazanci.com.tr> (Erişim Tarihi: 08.05.2022).

¹⁰⁷ Aytaç, Z. (1982) s.140.

¹⁰⁸ Çeliker, G. (2010) s.2988.

2.10.1. Kuruluş Dönemi ve Sermaye Artırımıyla İlgili Şartlar

Yönetim kurulu üyelerinin, kurucuların ve denetçilerin kuruluştan ve sermaye artırımından doğan sorumluluklarının ibrası konusu TTK'nin 559. maddesinde yer almaktadır. TTK m.559 sadece kuruluş ve sermaye artırımıyla ilgili konulardaki sorumluluktan ibraya ilişkin bir düzenlemedir ve kuruluş ve sermaye artırımı sonrası işlemlere uygulanmaz.¹⁰⁹

2.10.1.1. Süre

Maddeye göre bu kişilerin kuruluş dönemi ya da sermaye artırımı ile alakalı sorumluluklarının sulh ve ibra yoluyla kaldırılması için, şirketin tescil edilmesinin üzerinden dört yıl geçmiş olması gerekmektedir. Dört yıl geçmesinin ardından sulh ve ibra hakkında bir genel kurul kararı alınır. Aynı zamanda karara azınlığın karşı çıkmaması gerekmektedir.¹¹⁰

Yani maddeye baktığımızda ilk şart, şirket tescilinin üstünden dört yılın geçmesidir. Dört yıllık süre geçmeden ibra kararı alınsa bile kanunun emredici hükümlerine aykırı olması nedeniyle geçerli olmaz.

Böyle bir şart koşulmasının nedeni, kuruluş dönemi sırasında kurucuların şirkete hâkim olmaları, ilk yönetim kurulu üyelerinin seçilmesine karar vermeleri nedeniyle şirkette fazla rol oynamalarıdır. Bu dönem bazı yolsuzlukların saklanması için çok müsait olduğu için kanun koyucu, kurucuların ibra ile sorumluluktan hemen kurtulmalarının önüne geçmek istemiştir.¹¹¹ Bu madde ibra davasının açılması zamanı bakımından da önemlidir. Zira kuruluştan veya sermaye artırımından sonra dört yıl içinde ibra davası da açılmayacaktır.

---

¹⁰⁹ Sever, R. (2012) s.101.

¹¹⁰ Akkaya, A. (2019) s.47.

¹¹¹ Aytaç, Z. (1982) s.106.

2.10.1.2. Genel Kurul Kararı

Bir diğer şart olarak ibrayı genel kurulun onaylaması gösterilmiştir. Ancak maddede geçen “ibra ancak genel kurulun onayıyla geçerlilik kazanır” cümlesi hatalıdır. Çünkü TTK m.408’e göre ibra zaten genel kurul kararıyla alınır ve bu kararı almak zaten genel kurulun münhasır yetkilerinden biridir. Bu sebeple bu ifadeyi genel kurulun bu yönde karar vermesi şeklinde anlamalıyız.¹¹² Yani şirket tescilinden itibaren dört yıl geçmesi, ibra için yeterli değildir. Bu konuda mutlaka genel kurul karar almalıdır.

Genel kurul toplantılarında aranan nisaplar yönetim kurulu üyelerinin, kurucuların ve denetçilerin kuruluştan ve sermaye artırımından doğan sorumluluklarının ibrası kararının alınması için de aranmaktadır.¹¹³ Burada aranan bir diğer şart ise azınlığın bu karara karşı çıkmamasıdır.

2.10.1.3. Azınlığın Karşı Çıkmaması

Geçerli bir ibra kararı için üçüncü şart ise, azınlığın ibra kararına karşı çıkmamış olmasıdır. (TTK m.559) Yani esas sermayenin onda birini, halka açık ortaklıklarda yirmide birini temsil eden pay sahiplerinin ibraya karşı çıkmamaları gerekmektedir.

Fakat bu noktada azınlığın çekimser kalması yeterli değildir. İbraya karşı olduklarına dair mutlaka olumsuz oy kullanmalılar ve bunu tutanağa geçirmeliler.¹¹⁴ Kanun koyucu azınlığı çoğunluğun baskısından koruyabilmek için, azınlığa bu hakkı vermiştir.¹¹⁵

Azınlığın ibraya karşı çıkması halinde, ilgililerin ibra edilebilmesi için mahkemeye başvurup ibra davası açmaları gerekmektedir.¹¹⁶

---

¹¹² Sever, R. (2012) s.105.

¹¹³ Sever, R. (2012) s.106.

¹¹⁴ İmregün, O. (1962) *Anonim Şirketlerde Pay Sahipleri Arasında Umumi Heyet Kararlarından Doğan Menfaat İhtilafları ve Bunları Telif Çareleri*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, s.87.

¹¹⁵ Akkaya, A. (2019) s.50.

¹¹⁶ İmregün, O. (1962) s.87.

2.10.2. Faaliyet Dönemiyle İlgili Şartlar

Kural olarak, 1 Ocak ile 31 Aralık arasındaki dönem faaliyet dönemidir. Fakat ortaklık kendine göre bu tarihleri değiştirebilir.

2.10.2.1. Gündemde Yer Alma

Gündeme bağlılık ilkesi gereğince, genel kurul toplantılarında tartışılacak konular önceden belirlenerek gündem maddesine açıkça yazılmalıdır. Gündemde yer almayan konular hakkında karar alınmaz.¹¹⁷

6762 sayılı kanun döneminde gündemde açık ibra için madde yer almadığında ibra kararı alınıp alınamayacağı hakkında doktrinde tartışmalar bulunmaktaydı.¹¹⁸ 6102 sayılı kanunda kanun koyucu m.409'da genel kurulun olağan gündemini belirleyerek bu konuya bir açıklık getirmiştir. Maddede şu şekilde düzenlenmiştir:

“Finansal tablolar ve ibra konusu genel kurul toplantısında görüşülmesi zorunlu konulardandır.”

2.10.2.2. Belgelerin Doğruluğu

Geçerli bir ibra kararı için diğer şart ise, genel kurula verilen belgelerin eksiksiz ve doğru olmasıdır.

Bunun dışında TTK m.397/6'ya göre:

“Denetimden geçmeyen finansal tablolar ve yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu düzenlenmemiş hükmindedir.”

Sonuç olarak ibranın dayandığı belgelerin hukuka uygun, geçerli olması ve denetimden geçmiş olması gerekmektedir.¹¹⁹

---

¹¹⁷ Sever, R. (2012) s.109.

¹¹⁸ Akkaya, A. (2019) s.53.

¹¹⁹ Karademir, H. (2017) s.52.

2.10.2.3. Oy Hakkı Sınırlamaları

Üçüncü şart ise kanunda belirlenen oy hakkı konusuyla ilgili sınırlamalara uyulmasıdır. Oy hakkı konusu yukarıda anlatıldığı için oradaki açıklamalara gönderme yapmakla yetiniyoruz.¹²⁰

2.11. İbra Kararında Hükümsüzlük Halleri

2.11.1 Yokluk

Bir genel kurul kararının meydana gelmesi için öncelikle bir toplantı yapılması daha sonra toplantı sonucunda bir karar alınması gerekmektedir. Bu iki unsurdan bir tanesinin eksikliği durumunda ibra yok hükmündedir. Bu durumda ibra kararı hiç oluşmamış sayılır.¹²¹

Genel kurul ibra kararı alma konusunda yetkili organdır. Dolayısıyla başka bir organ bu konuda karar alsa bile, o ibra kararı yok hükmündedir. Yokluk durumuna bir diğer örnek; kanunda belirlenen toplantı ve karar yeter sayıları sağlanmadan ibra kararı alınmasıdır.¹²²

Hâkim sorumlulukla ilgili bir davada, yokluğuna karar verilmiş olan bir ibra kararını taraflar ileri sürmese bile re'sen dikkate almalıdır.¹²³ Bunun dışında, yok hükmündeki bir ibra kararına karşı menfaati olan herkes tespit davası açabilir. Bu dava ortaklığa yöneltilecektir.

İbra kararı yok hükmünde olması durumunda, hiçbir sonuç doğurmaz ve ortaklığı, pay sahiplerini, alacaklılar hiçbir şekilde etkilemez.¹²⁴

---

¹²⁰ Bkz. İkinci Bölüm “2.8. İbra Kararının Alınmasında Oy Hakkı ve Oydan Yoksunluk”.

¹²¹ Moroğlu, E. (2020) *Anonim Ortaklık Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü*, 9. Baskı, İstanbul: Oniki Levha Yayıncılık, s.77.

¹²² Şimşek Güzelsu, S.Z. (2019) s.67.

¹²³ Moroğlu, E. (2020) s. 77.

¹²⁴ Şimşek Güzelsu, S.Z. (2019) s.67.

İbra kararı yoklukla sakat olduğunda hiç oluşmamış sayılacağından, yoklukla sakat bir ibra kararına karşı ilgililer yeniden ibra talebinde bulunabilir ya da ibra davası açma yoluna gidebilirler.

2.11.2. Butlan

TTK m.447’de genel kurul kararlarının butlanıyla alakalı özel bir düzenleme mevcuttur. Bu düzenleme 6102 sayılı TTK ile getirilmiş olup, eski TTK’da bu konuda bir hüküm bulunmamaktadır.

TTK m.447 hükmünde genel kurul kararlarının butlan sebepleri yer almaktadır. Buna göre:

“a) Pay sahibinin, genel kurula katılma, asgari oy, dava ve kanundan kaynaklanan vazgeçilemez nitelikteki haklarını sınırlandıran veya ortadan kaldıran, b) Pay sahibinin bilgi alma, inceleme ve denetleme haklarını, kanunen izin verilen ölçü dışında sınırlandıran, c) Anonim şirketin temel yapısını bozan veya sermayenin korunması hükümlerine aykırı olan, kararları batıldır.”

İbra kararının içeriği hakkında bir sakatlık bulunması durumunda bu karar batıldır. İbra kararının butlan yaptırımına tabi olması halinde her zaman tespit davası açmak mümkündür. Butlan yaptırımına tabi ibra kararları alındığı an itibariyle hiçbir sonuç meydana getirmemektedir.¹²⁵

2.11.3. İptal

TTK m. 445’e göre; hukuka, ana sözleşmeye ve dürüstlük kurallarına uymadan alınan genel kurul kararları iptal edilebilir.

İbra kararının iptali söz konusu olduğunda mahkeme alınan kararı geriye dönük şekilde ortadan kaldırmaktadır.¹²⁶

¹²⁵ Akdağ Güney, N. (2016) s.69.

¹²⁶ Çamoğlu E., Poroy R. ve Tekinalp Ü (2014), s.531.

BÖLÜM 3: İBRA DAVASININ ÖZELLİKLERİ VE SORUMLULUK DAVASIYLA KARŞILAŞTIRILMASI

3.1. Genel Olarak

İbra davası kanunda düzenlenmemekle birlikte doktrin ve Yargıtay kararlarında kabul edilmektedir.¹²⁷ Keyfi olarak ibra edilmeyen yönetim kurulu üyelerinin, yöneticilerin, tasfiye memurlarının ve kurucuların mahkeme yoluyla ibralarının sağlanması imkanına ibra davası denilmektedir.¹²⁸

3.2. Görevli Mahkeme

Haklarında ibra kararı alınmasından kaçınılan ya da ibrası reddedilen herkes ibra davası açabilir. İbra davası, ticari dava niteliğinde bir davadır. (TTK M.4/1) İbra davalarında görevli mahkeme asliye ticaret mahkemeleridir. (TTK M.5/1)

3.3. Yetkili Mahkeme

İbra davasında yetkili mahkeme ise şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesidir. (TTK M.5/1)

İbra davasının sonucunda ibra kararı alınması halinde, bu kişilerin aleyhine şirket tarafından sorumluluk davası açılma ihtimali ortadan kalkmaktadır.¹²⁹

3.4. İbra Davasının Önemi ve TTK m.408.2 Bendi B Bakımından Değerlendirme

İbra, anonim şirket için önemli bir denetim aracıdır.¹³⁰ İbra kararı şirkette demokrasinin sağlanması hem ortaklığın hem yönetim kurulu üyeleri ve yöneticilerin menfaatlerini koruması ve azınlığın haklarını koruması gibi yönleriyle şirketler hukuku için önemli bir kavramdır.

---

¹²⁷ Canözü, S. (2021) s.248.

¹²⁸ Aytacı, Z. (2019) *Prof. Dr. Sabih Arkan'a Armağan, İbranın Reddi- İbra ve Sorumluluk Davası - Yargıtay'ın Görüşü*, 1. Baskı, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, s.252.

¹²⁹ Aytacı, Z. (1982) s.174.

¹³⁰ Çelik, A. (2007) s.47.

TTK m.408/2-b hükmüne göre yönetim kurulu üyelerinin ibraları hakkında karar vermek genel kurula ait bir yetkidir ve bu yetki genel kurulun devredilemez görev ve yetkilerindedir. İbra davasında ise ibra kararı mahkeme tarafından alınmaktadır. İbra kararının dava yoluyla mahkeme tarafından alınmasının TTK m.408/2-b hükmüne aykırı olabileceği konusunda tartışmalar bulunmaktadır. Bu konuda Canözü ibra davasının tespit niteliğinde olduğunu ve bu maddeye herhangi bir aykırılık bulunmadığını savunmaktadır.¹³¹

Bazı yazarlar ibra davasının hukuki niteliğinin tespit davası değil eda davası olduğunu savunmaktadırlar. Bu konu “ibra davasının hukuki niteliği” başlıklı bölümde incelenmiştir. Kanaatimizce ibra davasını eda davası kabul etmek TTK m.408/2-b hükmüne aykırılık teşkil edebilir.

İbra kararı alınıp alınmaması hususunda genel kurulun geniş bir takdir yetkisine sahiptir. Fakat genel kurul karar alırken TMK m.2 gereği dürüstlük kurallarına uyarak karar almalıdır. Haklı bir neden olmadan genel kurulun ibra kararı almaması, almaktan kaçınması, kararı geciktirmesi gibi hallerde yönetim kurulu üyeleri, yöneticiler, kurucular, tasfiye memurları haklarını ibra davası yoluna başvurarak koruyabilirler. İbra davası sonucunda ibra kararı alınması halinde bu durum yönetim kurulu üyelerinin, yöneticilerin, kurucuların ve tasfiye memurlarının sorumluluklarının yanında; şirket, ortaklar ve alacaklıların dava haklarını da etkiler.

İbra davası sonucunda ibra kararı alınmaması halinde ise şirketin sorumluluk davası açma hakkının devamı, azil için haklı sebep oluşması, yönetim kurulu üyeleri yönünde istifa gibi sonuçlar meydana gelir.

3.5. Genel Kurulun İbrayı Reddi Kararı

İbra talebinde bulunabilmek için gerekli olan diğer şart ise genel kurula sunulmuş olan hesapların, denetçiler için bağımsız denetim raporunun usulüne uygun düzenlenmiş olmasıdır.¹³²

---

¹³¹ Canözü, S. (2021) s.349.

¹³² Akkaya, A. (2019) s.128.

Yönetim kurulu üyelerinin talep ettiği ibra kararı, genel kurul tarafından reddedilirse olumsuz bir ibra kararı yani ibra edilmeme kararı meydana gelmiş olur. Yıllık faaliyet raporunun, denetim raporunun gerçeğe aykırı olduğu yönünde şüphe bulunmaktaysa, ilgilinin kusur sonucu ortaklığa zarar verdiği düşünülüyorsa ibranın reddi söz konusu olabilir.¹³³

Genel kurul ibra kararının alınıp alınmaması konusunda münhasır yetkiye sahip organdır. Bu sebeple dürüstlük kurallarını dikkate almak şartıyla sebep göstererek veya göstermeksizin ibra talebinin reddi kararı alabilir.¹³⁴

3.5.1. İbranın Reddi Kararının Sonuçları

3.5.1.1. Şirket Açısından

3.5.1.1.1. Sorumluluk Davası Açma İmkânı

Yönetim kurulu üyelerinin görev ve sorumluluklarını yerine getirmemesi sebebiyle zarar meydana gelmesi halinde şirket, pay sahipleri ve şirket alacaklıları, zararın tazmini için sorumluluk davası açabilirler.

İbra kararı sonucunda ortaklığın sorumluluk davası açma imkânı ortadan kalkar. Dolayısıyla ibranın reddi sonucunda sorumluluk davası açma hakkı devam eder.

Genel kurulun ibrayı reddi sonucunda sorumluluk davası kendiliğinden açılmaz. Ortaklık genel kurulun ret kararına dayanarak sorumluluk davası açma hakkına sahiptir ancak bu zorunlu bir durum değildir. Ortaklık ibranın reddine rağmen dava açmamayı tercih edebilir. Bu durumda da ilgililer hakkında herhangi bir hukuki sonuç doğmamış olur.¹³⁵ İbranın reddi kararı tek başına sorumluluk doğuran bir karar değildir.

---

¹³³ Canözü, S. (2021) s.316.

¹³⁴ Sever, R. (2012) s.165.

¹³⁵ Akkaya, A. (2019) s.115.

Fakat dava açmamanın mutlaka geçerli nedenlere dayanması gerekmektedir. Aksi halde genel kurulun aldığı ibranın reddi kararının dürüstlük kurallarına uygun olmadığı düşünülerek, karar ibra ya da iptal davasına konu olabilir. ¹³⁶

3.5.1.1.2. Göreve Devamına Müsaade

Genel kurul yönetim kurulu üyelerinin ibrasını reddetse bile çeşitli nedenlerle üyelerin görevlerine devam etmelerine müsaade edebilir. Fakat bu durum bazı sıkıntılara sebebiyet verebilir. Örneğin müşterilerin ve pay sahiplerinin şirkete karşı olan güven duygusu zedelenebilir ya da üyelerin personel üstündeki otoritesi zarar görebilir. ¹³⁷

Bu nedenlere örnek vermek gerekirse; ilgili üyenin iş bağlantıları açısından kuvvetli ve tecrübeli biri olması, kısa sürede üyenin yerine geçecek birinin bulunamaması gibi durumlar sayılabilir. ¹³⁸

3.5.1.1.3. Azil Sebebi

TTK m.364'e göre:

“Yönetim kurulu üyeleri, esas sözleşmeyle atanmış olsalar dahi, gündemde ilgili bir maddenin bulunması veya gündemde madde bulunmasa bile haklı bir sebebin varlığı hâlinde, genel kurul kararıyla her zaman görevden alınabilirler. Yönetim kurulu üyesi olan tüzel kişi, kendi adına tescil edilmiş bulunan kişiyi her an değiştirebilir. “

Yani gündeme bağlılık ilkesinin aksine 364. maddeye göre haklı sebep bulunduğu takdirde, gündem maddelerinde yer almasa bile genel kurul yönetim kurulu üyelerinin görevden alınmasına karar verebilir. Bu durum gündeme bağlılık ilkesinin istisnasıdır. ¹³⁹

---

¹³⁶ Aytaç, Z. (1982) s.167.

¹³⁷ Akkaya, A. (2019) s.118.

¹³⁸ Canözü, S. (2021) s.323.

¹³⁹ Akkaya, A. (2019) s.116.

Genel kurul yönetim kurulu üyelerinin ibrasını reddetse bile, üyeler genel kurulca azledilmedikçe görevlerine devam ederler. ¹⁴⁰

Yöneticilerin de yönetim kurulu üyeleri gibi azledilmesi mümkündür. Fakat yöneticiler genel kurul değil tarafından azledilemez. Bu konuda yönetim kurulu yetkilidir. ¹⁴¹

Denetçilerin azli konusu ise doktrinde tartışmalıdır. 6762 sayılı kanun döneminde denetçiler organ olarak nitelendirildiği için bu konuda bir tartışma yoktu. 6102 sayılı TTK'de ise bağımsız denetçilik kurumu kabul edilmiştir ve denetçiler organ olarak nitelendirilmemektedir. ¹⁴² TTK m.399/2'ye göre:

“Denetçiden denetleme görevi, sadece dördüncü fıkrada öngörüldüğü şekilde ve başka bir denetçi atanmışsa geri alınabilir. “

Dördüncü fıkraya göre ise:

“Şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi; Yönetim kurulunun Sermayenin yüzde onunu, halka açık şirketlerde esas veya çıkarılmış sermayenin yüzde beşini oluşturan pay sahiplerinin, istemi üzerine, ilgilileri ve seçilmiş denetçiyi dinleyerek, seçilmiş denetçinin şahsına ilişkin haklı bir sebebin gerektirmesi, özellikle de onun taraflı davrandığı yönünde bir kuşkunun varlığı hâlinde, başka bir denetçi atayabilir.”

3.5.1.2. Yönetim Kurulu ve Yöneticiler Açısından

3.5.1.2.1. İstifa Hakkı

Yönetim kurulu üyeleri ile ortaklık arasında sözleşmesel bir ilişki bulunduğu kabul edilmektedir. Ancak bu sözleşmesel ilişkinin niteliği konusunda doktrinde tartışmalar bulunmaktadır. Bazı yazarlar bu ilişkinin atipik bir sözleşmeye dayandığını

---

¹⁴⁰ Aytaç, Z. (1982) s.164; Çelik, A. (2007) s.239.

¹⁴¹ Turanlı, H. (2014) s.128.

¹⁴² Turanlı, H. (2014) s.128.

savunurken, bazı yazarlar ise bu ilişkinin bir vekalet sözleşmesine dayandığını savunmaktadırlar.¹⁴³

İster atipik sözleşme ister vekalet sözleşmesi olsun, ortaklık ile yönetim kurulu üyesi arasında sözleşmesel bir ilişki bulunması sebebiyle, ibranın haksız şekilde reddi durumunda sözleşmeye aykırılık meydana gelmektedir. Bu sebeple ibrası reddedilen ya da hakkında ibra kararı alınmayan kişilerin istifa hakkı doğar.¹⁴⁴ Doktrinde çoğunluk olan görüşe göre ortaklık ile yönetim kurulu arasındaki ilişki vekalet sözleşmesidir. Bu durumda ortaklık vekalet veren, yönetim kurulu ise vekil konumundadır.¹⁴⁵

TBK m.512'ye göre:

“Vekâlet veren ve vekil, her zaman sözleşmeyi tek taraflı olarak sona erdirebilir. Ancak, uygun olmayan zamanda sözleşmeyi sona erdiren taraf, diğerinin bundan doğan zararını gidermekle yükümlüdür.”

Maddeden anlaşılacağı üzere istifanın herhangi bir gerekçeye dayandırılmasına gerek yoktur. Yani ibrası reddedilen yönetim kurulu üyeleri istifa hakkını kullanabilirler.

3.5.1.2.2. İbra, İptal ve Olumlu Kararın Tespiti Davası Açma İmkânı

3.5.1.2.2.1. İbra Davası

İbranın reddedilmesi halinde yönetim kurulu üyeleri ve yöneticiler ibra davası açma yoluna gidebilirler. Çalışmamızın asli konusu ibra davası olduğundan bu bölümde diğer davalardan kısaca bahsedilecektir.

---

¹⁴³ Akkaya, A. (2019) s.120.

¹⁴⁴ Akkaya, A. (2019) s.120.

¹⁴⁵ Aytaç, Z. (1982) s.172; Atan, T. (1962) s.12.

3.5.1.2.2.2. İptal Davası

TTK m. 445'e göre hukuka, ana sözleşmeye ya da dürüstlük kurallarına aykırı şekilde alınmış olan ibraya ilişkin genel kurul kararları iptal davasına konu olabilir.

TTK m.446 hükmü gereğince yönetim kurulu üyeleri ve pay sahipleri bu davada davacı sıfatında olabilirler. 6762 sayılı TTK'de denetçilerin de bu davayı açma hakkı bulunmaktaydı. Fakat 6102 sayılı TTK'de ilgili madde yürürlükten kaldırılmıştır. İptal davasında davalı taraf ise anonim şirket tüzel kişiliğidir.

İptal davası açılabilmesi için TTK m.445'te üç aylık bir hak düşürücü süre belirlenmiştir.

Bazı yazarlara göre ibranın reddedilmesi halinde, ibrası reddedilenlerin hukuki durumunda bir farklılık olmayacağı için bu konuda iptal davası açmakta hukuki yarar bulunmamaktadır. Bazı yazarlar ise ibra reddedilmeden önce kişilerin ibra beklentisi bulunmaktayken karar sonrası bu beklenti ortadan kalktığı için, bu görüşe katılmamaktadır.¹⁴⁶

İptal davası kabul edilse bile bu durum genel kurul kararının iptaline yol açar, ibrayı sağlamaz. Bu nedenle ibra davası yoluna giderek mahkemeden ibrayı talep etmenin daha faydalı bir yol olduğu kanaatindeyim.¹⁴⁷

Yargıtay bazı kararlarında, iptal davasında yönetim kurulu üyelerinin sorumlu olup olmadıklarının incelenemeyeceğini ve bu konu için sorumluluk davası açılması gerektiğini belirtmektedir. Uzun süre sorumluluk davası açılmaması durumunda ise ibra davasında incelenebileceğini belirterek adeta iptal davalarının açılmasının önünü kapatmaktadır.¹⁴⁸

---

¹⁴⁶ Akkaya, A. (2019) s.133.

¹⁴⁷ Helvacı, M. (2001) s.140, s.14; Şener, Ortaklıklar, s.434.

¹⁴⁸Y.11.HD. E.24, K.9213, T.04.10.2004, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr> (Erişim Tarihi: 24.05.2022), Y.23.HD. E.2017/800, K.2017/3655, T.11.12.2017, Lexpera[Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr> (Erişim Tarihi: 24.05.2022).

Bir Yargıtay kararında ise mevcut bir sorumluluk davası söz konusuysa iptal davası açılmasında bir yarar bulunmayacağı, bu nedenle dava şartı yokluğundan iptal davası açılmasının mümkün olmadığı belirtilmiştir.¹⁴⁹

3.5.1.2.2.3. Olumlu Kararın Tespiti Davası

Olumlu kararın tespiti davası, ibranın reddedilmesi kararının iptali ile birlikte açılabilir. ¹⁵⁰Bu davanın iptal davasıyla beraber talep edilmesi gereklidir. ¹⁵¹Ancak bu durum bazı istisnai hallerde mümkündür. Olumlu oyların yanlış sayılması, hata, hile veya tehdit sonucunda oy kullanılması ve bu oyların kararı etkilemesi gibi durumlar istisnai hallere örnek verilebilir. Bu dava sonucunda mahkeme hukuken doğru olan sonuca ulaşılması için tespitte bulunmaktadır. ¹⁵²

Bu dava iptal davası ile birlikte açılacağından, süre ve dava açmaya yetkili olanlar için TTK'nin 445 ve 446'ncı maddelerinde yer alan iptal davasına ilişkin düzenlemeler kıyasen uygulanır.¹⁵³

Olumlu kararın tespiti davası ve ibra davası tespitte bulunma hükmü yönünden benzerlik gösterse de farklı davalardır. İbra davası ibranın reddedilmesi veya geciktirilmesi durumlarında açılmaktadır ve sonucunda ilgililerin ibra edilmesi söz konusu olabilir.¹⁵⁴ Olumlu kararın tespiti davası ise ibranın reddedilmesi kararının iptali halinde açılmaktadır. ¹⁵⁵

---

¹⁴⁹ Yargıtay 11. HD. E. 2018/3251, K. 2019/4825, T. 25.6.2019, Kazancı [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.kazanci.com.tr> (Erişim Tarihi: 015.07.2022); "Davacının ibra edilme koşullarının oluşup oluşmadığı konusunun sorumluluk davasında incelenmesi gerekir., derdest bir sorumluluk davasının mevcutken ayrıca ibra edilmeme kararı için iptal davasında, hukuki yarar yokluğundan davanın usulden reddine karar verilmesi gerekir."

¹⁵⁰ Akkaya, A. (2019) s.136.

¹⁵¹ Aytaç, Z. (2019) s.255-256.

¹⁵² Moroğlu (2020) s.346.

¹⁵³ Kırca İ. Şehirli Çelik F.H. ve Manavgat, Ç (2017) *Anonim Şirketler Hukuku (Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü)*, C.2, Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, s.170.

¹⁵⁴ Canözü, S. (2021) s.341,342.

¹⁵⁵ Aytaç, Z. (2019) s.255-256.

Canözü usul ekonomisi (HMK m.30) açısından iptal davası ve olumlu kararın tespitinin birlikte talep edilmesinin mümkün olması gerektiğini savunmaktadır. HMK m.110 hükmünde yer alan “objektif dava birleşmesi” düzenlemesinin bunu mümkün kılacağını savunmaktadır.¹⁵⁶ Yargılamanın kolaylaşması, gereksiz gider yapılmaması ve zaman kaybı olmaması açısından bu iki davanın birleştirilmesi gerektiği görüşüne katılmaktayız.

3.5.1.2.2.4. Kişiliğe Tecavüzün Düzeltilmesini Talep

Genel kurulun ibrayı keyfi olarak ve haksız bir şekilde reddetmesi halinde, ilgililerin kişilik haklarının zarar görmesi olasıdır. Çünkü ibrası reddedilen kişilerin hem şirket içinde hem de mesleki çevrede itibarı zedelenecek, farklı şirketlerde çalışmalarına engel oluşturacaktır.¹⁵⁷

Fakat manevi tazminat istemi için ibranın reddi tek başına yetersizdir. Bunun yanında genel kurulun ağır ve suçlayıcı ithamlarda bulunmuş olması, bu suçlamaların basına yansıtılması gibi durumların söz konusu olması gerekmektedir.¹⁵⁸

TBK m. 58’e göre:

“Kişilik hakkının zedelenmesinden zarar gören, uğradığı manevi zarara karşılık manevi tazminat adı altında bir miktar para ödenmesini isteyebilir.”

Yani yukarıda açıkladığımız şartların gerçekleşmesi halinde, ibrası reddedilen kişiler TBK m.58’e dayanarak manevi tazminat talebinde bulunabilirler.

3.6. İbrayı Talep Hakkı, Hukuki Dayanağı ve Şartları

İbra talebi kavramı kanunda düzenlenmemekle birlikte doktrinde ve uygulamada kabul edilmiştir. Genel kurul yönetim kurulu üyelerinin ibrası konusunda yetkili organdır fakat bu konudaki takdir yetkisi sınırsız değildir.

---

¹⁵⁶ Canözü, S. (2021) s.342.

¹⁵⁷ Alışkan, M. ve Akbaş, İ. (2019) “Teori ve Uygulamada Anonim Şirket Genel Kurulu Tarafından Verilen İbranın Reddi Kararına Karşı İptal Davası Açılması”, Legal Hukuk Dergisi, C:17, S:200, s.3497, Pulaşlı, H. (2018) *Şirketler Hukuku Şerhi*, Cilt I-II-III, Ankara: Adalet Yayınevi, s.2698.

¹⁵⁸ Canözü, S. (2021) s.325.

Yönetim kurulu ve şirket arasında sözleşmesel bir ilişki bulunmaktadır ve bu ilişki kurulduğu andan itibaren, yönetim kurulu üyelerinin görevlerini hukuka uygun, özenli bir şekilde yerine getirmesi gereklidir. ¹⁵⁹ Görevlerini hukuka ve ana sözleşmeye uygun şekilde yerine getiren yönetim kurulu üyeleri ve yöneticilerin ibra edilmesi dürüstlük kurallarının da bir gereğidir.

Genel kurul, bu şartları yerine getirmesine rağmen bir yönetim kurulu üyesini ya da yöneticiyi ibra etmekten kaçınırsa yönetim kurulu üyelerinin ibrayı talep hakkı doğar. Sonuç olarak yönetim kurulu üyeleri ve yöneticiler özenli bir yöneticinin göstermesi gereken performansı göstererek görevlerini hukuka uygun şekilde yerine getirdiyse, ibra kararının alınması için ibra talebinde bulunabilirler. ¹⁶⁰

İbra kararının reddedilmesi gibi durumlarda yönetim kurulu üyeleri ve yöneticiler için kamuoyunda ve şirket bünyesinde huzursuz ve şüpheli bir durum meydana geleceği için ibra talep etmekte manevi menfaatleri bulunmaktadır. ¹⁶¹

Bunun dışında ibra kararıyla birlikte ilgililer hakkında şirket tarafından sorumluluk davası açılma ihtimali ortadan kalkacağı için maddi menfaatleri de bulunmaktadır. ¹⁶²

Yaptıkları talebin reddedilmesi durumunda ise ibra davası açma yoluna gidebilirler. ¹⁶³

Denetçiler ve ortaklık arasında da yönetim kurulu ve ortaklık arasındaki sözleşme ilişkisine benzer bir ilişki bulunduğu için denetçilerin de ibra talebinde bulunma ve ibra davası açma hakları vardır. ¹⁶⁴

İbra talebi kaynağını şirket ve yönetim kurulu üyeleri arasındaki sözleşme ilişkisinden bulmaktadır. ¹⁶⁵ Üyeler tedbirli bir yöneticinin göstermesi gereken özen ölçüsünde görevlerini gerçekleştirmek zorundadır. (TTK m.369/1) Bu durum yöneticiler ve denetçiler açısından da geçerlidir.

---

¹⁵⁹ Çelik, A. (2007) s.267.

¹⁶⁰ Canözü, S. (2021) s.314.

¹⁶¹ Sever, R. (2012) s.161.

¹⁶² Aytaç, Z. (1982) s.154.

¹⁶³ Sever, R. (2012) s.161.

¹⁶⁴ Canözü, S. (2021) s.313.

¹⁶⁵ Akkaya, A. (2019) s.123.

Yönetim kurulu üyeleri üzerlerine düşen görevleri kusursuz şekilde yerine getirmiş olmaları halinde ibrayı talep hakkı doğar. ¹⁶⁶

Bazı yazarlara göre, üye kusursuz şekilde görevlerini gerçekleştirmiş fakat yine de zarar meydana gelmiş olsa bile ibrayı talep ve dava hakkı mevcuttur. Ancak görevlerini özenli şekilde yerine getirmemişse, zarar meydana gelmese de sorumluluk doğmayacağı için ibra talebinde bulunamaz. ¹⁶⁷

Canözü ise bu konuyu şirket zarar etmedikçe TTK m. 553 hükmü gereğince sorumluluk meydana gelmeyeceği için ibrayı talep hakkının ve dava hakkının mevcut olduğunu kabul etmeliyiz şeklinde açıklamaktadır. ¹⁶⁸ Bu görüşe katılmamaktayız.

İbranın manevi olarak kişinin itibarını arttıran bir kurum olması sebebiyle, görevini özenli bir şekilde yerine getirmeyen kişilerin, ibradan faydalanmaya hakkı olmadığı kanaatindeyiz.

İbra talebinde bulunabilmek için gerekli olan diğer şart ise genel kurula sunulmuş olan hesapların, denetçiler için bağımsız denetim raporunun usulüne uygun düzenlenmiş olmasıdır. ¹⁶⁹

Yönetim kurulu üyelerinin talep ettiği ibra kararı, genel kurul tarafından reddedilirse olumsuz bir ibra kararı yani ibra edilmeme kararı meydana gelmiş olur. Yıllık faaliyet raporunun, denetim raporunun gerçeğe aykırı olduğu yönünde şüphe bulunmaktaysa, ilgilinin kusur sonucu ortaklığa zarar verdiği düşünülüyorsa ibranın reddi söz konusu olabilir. ¹⁷⁰

Genel kurul ibra kararının alınıp alınmaması konusunda münhasır yetkiye sahip organdır. Bu sebeple dürüstlük kurallarını dikkate almak şartıyla sebep göstererek veya göstermeksizin ibra talebinin reddi kararı alabilir. ¹⁷¹

TTK m. 5/A hükmüne göre, TTK m.4'te ve diğer kanunlarda yer alan ticari davalardan, *“konusu bir miktar paranın ödenmesi olan alacak ile tazminat talepleri*

---

¹⁶⁶ Akkaya, A. (2019) s.123.

¹⁶⁷ Aytaç, Z. (1982) s.158; Çelik, A. (2007) s.236.

¹⁶⁸ Canözü, S. (2021) s.314.

¹⁶⁹ Akkaya, A. (2019) s.128.

¹⁷⁰ Canözü, S. (2021) s.316.

¹⁷¹ Sever, R. (2012) s.165.

hakkında” dava açabilmek için öncelikle arabulucuya başvurmuş olma şartı aranmaktadır. Maddedeki koşulları taşıyan ticari davalarda arabulucuya başvurma bir dava şartıdır.

İbra davası niteliği itibariyle bir tespit davası olması nedeniyle ve “*konusu bir miktar paranın ödenmesi olan alacak ile tazminat taleplerini*” içermediğinden arabulucuya başvurma şartı aranmamaktadır.¹⁷²

3.7. İbra Davası Açılabilecek Haller

İbra kararı alınmasının nedensizce geciktirilmesi, karar alınmaması veya alınan kararın olumsuz olması gibi durumlarda ibra davası açılabilir. İbranın nedensizce geciktirilmesi durumunda bazı yazarlar ilk olarak ibranın talep edilmesi gerektiğini savunmaktadır.¹⁷³ Bazı yazarlar ise ibra talebinin ibra davası açmak için bir dava şartı olmadığını savunurlar.¹⁷⁴

Bizim de katıldığımız Canözü’ne göre ibra talebinin ibra davası açmak için bir şart olduğu görüşünün hangi hukuki nedene dayandığı anlaşılmazdır.¹⁷⁵

Bu konuda Yargıtay bir kararında ibra talebinin dava şartı olmadığını kabul etmiştir:

*“İlk derece mahkemesince hükmen ibra davası açılması için ibranın talep edilmesi ve bu talebin karşılıksız bırakılması ya da reddedilmesi gerektiği, fakat, ibra talebinin bir dava şartı olarak değerlendirilemeyeceği, talepte bulunulmasının imkânsız olduğu durumlarda ortaklık yönetim kurulu üyesinin doğrudan ibra davası açabileceğinin kabulü gerekir.”*¹⁷⁶

---

¹⁷² Canözü, S. (2021) s.346.

¹⁷³ Helvacı, M. (2001) s.144; Akkaya, A. (2019) s.129; Aytaç, Z. (1982) s.174.

¹⁷⁴ Canözü, S. (2021) s.346.

¹⁷⁵ Canözü, S. (2021) s.346.

¹⁷⁶ Yargıtay 11. HD. E. 2018/1709, K. 2019/3203, T.29.4.2019, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr [Çevrimiçi]. (Erişim Tarihi: 13.07.2022).

3.8. İbra Davasının Hukuki Niteliği

İbra davasının hukuki niteliğinin ne olduğu konusu doktrinde tartışmalıdır. Coğunluğun görüşü bu davanın bir menfi tespit davası olduğu yönündeyken, bazı yazarlara göre bu dava bir eda davasıdır.

3.8.1. Eda Davası

Eda davalarının konusu bir şeyin yapılması, yapılmaması ya da verilmesi şeklinde tarif edilir. (HMK m.105) İbra davasının hukuki niteliğinin eda davası olarak kabul edilmesi halinde, mahkeme kararıyla birlikte genel kurul tarafından ibra kararı alınmış gibi sonuçlar meydana gelir. Bu durumda mahkeme kararıyla şirket ibra kararı almak için zorlanmış olacaktır.¹⁷⁷ Genel kurul ibra kararı alıp almama konusunda mutlak bir takdir yetkisine sahiptir. Davanın hukuki niteliğinin eda davası olarak kabul edilmesi halinde bu takdir yetkisi de zarar görecektir. Bu sebeple davanın eda davası kabul edilmesi hukuk düzenine aykırıdır.¹⁷⁸ Bu görüşü savunanlara göre, yönetim kurulu üyeleri, yöneticiler ya da denetçiler şirketle aralarında bir sözleşme ilişkisi bulunduğu için, şirketten üzerine düşen görevi yerine getirerek ibra kararı almasını talep edebilirler.¹⁷⁹

3.8.2. Tespit Davası

Davanın niteliğinin bir menfi tespit davası olduğu kabul edilirse, dava sonucunda ibranın geciktirilmesinin ya da ibra etmeme kararının yanlış olduğu tespit edilmiş olur. Tespit davalarında davacı dava dilekçesinde bir belgenin gerçek olup olmadığının, bir hukuksal ilişkinin varlığının ya da yokluğunun tespit edilmesini talep eder. (HMK m.106/1)

Menfi tespit davası sonucunda kararlaştırılan hüküm herkese karşı kesin delil olarak ileri sürülebilirken, eda davası sonucunda kararlaştırılan hüküm yalnızca ortaklığa karşı ileri sürülebilmektedir. Yani menfi tespit davası sonucu elde edilecek hüküm

---

¹⁷⁷ Sever, R. (2012) s.177.

¹⁷⁸ Aytaç, Z. (1982) s.180.

¹⁷⁹ Arslanlı, H. (1960) s.201.

şirkete, pay sahiplerine ve alacaklılara ileri sürülebilecekken, eda davasından elde edilecek hüküm sadece şirkete karşı ileri sürülebilir. Bu açıdan öğretide, davayı bir menfi tespit davası kabul etmek ibra edilenler açısından daha elverişli bulunmaktadır.

180

3.9. İbra Davasının Tarafları

3.9.1. Davacı

İbra davasında davacı taraf hakkında ibra kararı verilmesinden nedensizce kaçınılan ya da ibra kararı verilmeyen yönetim kurulu üyeleri, yöneticiler, denetçiler ya da tasfiye memurlarıdır.

Kural olarak anonim şirketleri davalarda temsil yetkisi yönetim kurulundadır. Fakat ibra davasında yönetim kurulunun davacı olması halinde şirketi kimin temsil edeceği konusunda boşluk oluşmaktadır. Aytaç, bu halde ortaklığa temsilci atanması gerektiğini söylemektedir.¹⁸¹ Turanlı ise bu durumda ortaklığa kayyım atanması gerektiğini savunmaktadır.¹⁸²

3.9.2 Davalı

Davalı taraf ise, anonim şirket tüzel kişiliğidir. Aktif dava ehliyeti açısından, davacı tarafın genel kurulda karar alınan tarihte ve dava tarihinde üyelik sıfatını taşımasına ya da pay sahibi olmasına gerek yoktur.¹⁸³

İbra kararı için olumsuz oy kullanan pay sahiplerine veya genel kurula karşı ibra davası açılması mümkün değildir.¹⁸⁴

---

¹⁸⁰ Aytaç, Z. (1982) s.177; Çamoğlu, (2010), s.246.

¹⁸¹ Aytaç, Z. (1982) s.178.

¹⁸² Turanlı, H. (2014) s.130.

¹⁸³ Pulaşlı H. (2011) s.2697.

¹⁸⁴ Şener, O.H. (2017) *Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku*, 11. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s.809.

3.10. İbra Davasının Zamanı

Doktrinde tartışılan bir konu ise ibra davası açmak için sorumluluk davasının bir ön koşul olup olmayacağı mevzudur. Aytaç, ibra davasının sadece red durumunda değil, karar alınmasının geciktirilmesi, hiç alınmaması gibi durumlarda da açılabileceğini, dolayısıyla sorumluluk davasının ibra davası için bir koşul olamayacağını belirtmektedir.¹⁸⁵

Bazı Yargıtay kararlarına göre, sorumluluk davası açılması için makul bir sürenin geçmesinden sonra ibra davası açılabilir. ¹⁸⁶ Yargıtay 11. HD, 10.6.2015, E. 2015/2459, K. 2015/8041 sayılı kararında, yönetim kurulu üyelerinin ibra edilmemeleri yönünde karar alınması üzerine, üyeler alınan genel kurul kararının iptali ve hükmen ibra edilmeleri için mahkemeye başvurmuşlardır. Kararda genel kurul toplantı tarihinin 28.12.2012 olduğu, davanın ise 26.02.2013 tarihinde açıldığı görülmektedir. Kararda ibra davası açılması için sorumluluk davasının açılabilirliği makul sürenin geçmesi gerektiği, davanın zamansız olarak açıldığı belirtilmektedir.

Yargıtay'ın bu yöndeki kararları öğretide eleştirmektedir. İbrası reddedilen kişiler manevi olarak töhmet altında kalmak istemeyecekleri için ve her an dava tehdidiyle yaşamak zorunda olmadıkları için sorumluluk davası açılmasını beklemek zorunda değillerdir. Bu sebeple ibranın reddi kararı alındığı andan itibaren hemen ibra davası açma yoluna gidebilirler. Biz de bu görüşü desteklemekteyiz.¹⁸⁷

Aynı yönde Aytaç, sorumluluk davası ve ibra davasının bu şekilde ilişkilendirilmesini eleştirmiş, sorumluluk davasının ibra davası için koşul olamayacağını savunmuştur. İbra davası sorumluluk davasından bağımsız bir davadır ve dava sürecinde tartışılacak

¹⁸⁵ Aytaç, Z. (2019) s. 258.

¹⁸⁶ Yargıtay 11. HD. E. 2015/2459, K. 2015/8041, T. 10.6.2015, Lexpera [Çevrimiçi]Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr> (Erişim Tarihi: 25.07.2022), "Hükmen ibra davası açılabilmesi için sorumluluk davasının açılabilirliği makul bir sürenin geçmesi gerekli olmakla birlikte, davanın zamansız olarak açıldığı dolayısıyla bu aşamada dinlenilemeyeceği kuşkusuz olup, mahkemece davacıların hükmen ibra edilme istemlerinin açıklanan gerekçelerle reddi gerekirken, yukarıda yazılı gerekçelerle reddi yerinde değil ise de, sonucu itibarıyla doğru olan hükmün onanmasına karar vermek gerekmiştir."

¹⁸⁷ Canöz, S. (2021) s.352.

konuların sorumluluk davası kapsamında da görülecek olması bu durumu etkilemez.¹⁸⁸ Bu görüşü destekleyen Yargıtay kararları da bulunmaktadır.¹⁸⁹

Yargıtay 11. HD E.2013/13569, K.2014/2297 sayılı, 11.02.2014 tarihli kararında makul süre şartı aranmaksızın ibra davası açma yoluna gidilebileceğini belirtmektedir.

Ayrıca “makul süre” denilerek neyin kastedildiği belirsizdir. Sorumluluk davası açılabilmesi için iki ve beş yıllık zamanaşımı süreleri mevcuttur. Yani sorumluluk davası açılması için makul süre beklenmesinin istenmesi anlamsızdır.

Bu konuda Şener, ibra davası açılabilmesi için “makul süre” koşulu aranmasının usul ekonomisi ilkesi gereğince uygun olmadığını, bunun yerine “bekletici mesele” yapılabileceğini savunmaktadır. Bekletici mesele kabul edilmesi durumunda, sorumluluk davası açıldığında her iki davanın HMK m.166 hükmüne göre birleştirilerek görülmesi gerekmektedir. Sorumluluk davası açılmadığında ise ibra davasının görülmesi gerektiğini belirtmektedir.¹⁹⁰

TTK m.559’a göre, kurucuların, yönetim kurulu üyelerinin, denetçilerin, şirketin kuruluşundan ve sermaye artırımından doğan sorumlulukları dolayısıyla ibra edilebilmeleri için şirketin tescil edilmesinin üzerinden dört yıl geçmiş olması gerekmektedir. Dört yıllık süre geçmeden ibra kararı alınsa bile kanunun emredici hükümlerine aykırı olması nedeniyle geçerli olmaz. Bu düzenleme ile kuruluş dönemi sırasında şirkette fazla rol oynayan kurucuların ibra ile sorumluluktan hemen kurtulmalarının önüne geçmek istemiştir.¹⁹¹ Bu madde ibra davasının açılması zamanı bakımından da önemlidir. Zira kuruluştan veya sermaye artırımından sonra dört yıl içinde ibra davası da açılmayacaktır.

---

¹⁸⁸ Aytaç, Z. (2019) s. 263,264.

¹⁸⁹ Yargıtay 11.HD. E.2013/13569, K.2014/2297, T. 11.02.2014, Legalbank [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.legalbank.com.tr (Erişim Tarihi : 12.09.2022) “*ibra edilmemeye ilişkin ortaklar kurulu kararından itibaren 3 ay dolmasına bir gün kala bu davanın açıldığı ve temyiz aşamasında dahi halen bir sorumluluk davası açıldığı savunmasında bulunulmadığı nazara alındığında; iş bu davanın makul süre içinde açıldığı gözetilerek işin esasına girilmesi gerekirken, davanın erken açıldığından bahisle reddine karar verilmesinin doğru olmadığını...*” ifade etmiştir. Kararda da değinildiği üzere, ibranın reddi kararına rağmen sorumluluk davasının temyiz aşamasında (yaklaşık 2 yıl içerisinde) dahi halen açılmamış olması, hükmen ibra davasının makul süre şartına bağlanmaksızın açılabilceğini göstermektedir.”

¹⁹⁰ Şener, O.H. (2017) s.810.

¹⁹¹ Aytaç, Z. (1982) s.106.

3.11. İbra Davasında İspat Yüğü

İbra davasında davayı açan taraf görevinde kusursuz ve özenli olduğunu, hukuka uygun iş ve işlemler gerçekleştirdiğini ve ibra edilmemesi için bir nedenin bulunmadığını ispatla yükümlüdür.¹⁹²

Yani ibra talebinde bulunan ilgililer faaliyet döneminde görevlerini hukuka uygun şekilde yerine getirdiklerini ve sorumluluklarını doğurabilecek bir kusurlarının bulunmadığını ispatla yükümlüdürler.

3.12. Genel Olarak Sorumluluk Davası

Yönetim kurulu üyelerinin, yöneticilerin, kurucuların ya da tasfiye memurlarının kanun veya ana sözleşme gereği yapması gereken görevlerini, yükümlülüklerini kusurlu şekilde yerine getirmesi halinde, ortaklık, pay sahipleri ve alacaklılar açısından zarar meydana gelirse, bu kişilere karşı açacakları dava sorumluluk davası olarak adlandırılmaktadır. Bu davanın kaynağı TTK'nin 553. maddesidir.¹⁹³

3.13. Sorumluluk Davasının Amacı ve Niteliği Bakımından Karşılaştırma

Sorumluluk davasında amaç ortaklığın, pay sahiplerinin ya da üçüncü kişilerin zararlarını karşılamak iken ibra davasında amaç ibrası reddedilen, ertelenen ya da ibra edilmekten kaçınılan ilgililerin ibrasının sağlanarak sorumluluktan kurtulmalarıdır.

Sorumluluk davası, ortaklığın doğrudan zararlarını karşılamak amacıyla alacak davası şeklinde açılabileceği gibi, ortaklığın üçüncü kişilere yaptığı haksız ödemeler için rücu davası şeklinde de açılabilir.¹⁹⁴ İbra davası ise nitelik bakımından daha önce bahsettiğimiz gibi bir tespit davasıdır.

---

¹⁹² Çamoğlu, E. (2010) s.246.

¹⁹³ Balaban, M.F. (2019) *Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu ve Sorumluluk Davası*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ufuk Üniversitesi, s. 105.

¹⁹⁴ Balaban, M.F. (2019) s. 107.

3.14. Sorumluluk Davasının Tarafları Açısından Karşılaştırma

Daha önce ibra davasının tarafları başlığı altında belirttiğimiz üzere ibra davasında davacı taraf hakkında ibra kararı verilmesinden nedensizce kaçınılan ya da ibra kararı verilmeyen yönetim kurulu üyeleri, yöneticiler, denetçiler, kurucular ya da tasfiye memurlarıdır. Davalı taraf ise, anonim şirket tüzel kişiliğidir.

Sorumluluk davasında davacı ise anonim şirket tüzel kişiliği, ortaklar ve şirket alacaklılarıdır. Yönetim kurulu üyeleri, yöneticiler, denetçiler ve kuruculara karşı sorumluluk davası açabilecekler içinde ilk sırada ortaklık gelmektedir.

Davacı, zarar gören tarafın uğradığı zararın doğrudan zarar ya da dolayısıyla zarar olmasına göre değişmektedir. Zarar, pay sahiplerinin ve alacaklıların malvarlığında doğmaktaysa doğrudan zarar söz konusudur. Zararın ortaklığın malvarlığında doğması durumunda ise pay sahipleri ile alacaklıların malvarlığını etkileyeceği için dolayısıyla zarar söz konusu olacaktır.¹⁹⁵

3.15. Sorumluluk Davasında Dava Şartları Bakımından Karşılaştırma

3.15.1. Genel Açıklama

İbra davası açılabilmesi için kusursuz yönetimin sağlanması, raporların ve finansal tabloların hukuka uygun olması ve yasaklara uyulmuş olması gerekmektedir.¹⁹⁶ İbra davası açılabilmesi için ilgililerin yalnızca kusursuz olduklarını ve görevlerini hukuka uygun şekilde yerine getirdiklerini ispat etmeleri yeterlidir. Ayrıca zarar meydana gelmediğini ispatlamalarına gerek yoktur.¹⁹⁷İlgililerin kusurları ile ortaklığa zarar verdiklerini ispatlamak şirketin sorumluluğudur.¹⁹⁸

Sorumluluk davası açılabilmesi için ise TTK m.553 hükmüne göre kanundan ya da ana sözleşmeden meydana gelen yükümlülüklerin ihlal edilmesi gerekmektedir. Yani

---

¹⁹⁵ Camuzcu, N.C. (2020) *Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, s.143.

¹⁹⁶ Aytaç, Z. (2019) s. 253.

¹⁹⁷ Çamoğlu, (2010) s.71, 72.

¹⁹⁸ Aytaç, Z. (2019) s. 178.

kanuna ya da ana sözleşmeye aykırılık sorumluluk davası açmak için gerekli şartlardan biridir. TTK m. 553 hükmünde bahsedilen sorumluluk kusura dayalı sorumluluktur. Maddede bahsi geçen kişilere karşı sorumluluk davası açılabilmesi için, bu kişiler görevlerini kusurlu olarak gerçekleştirmiş olmalı ve bu kusurlu davranışları sonucunda bir zarar meydana gelmiş olmalıdır.¹⁹⁹

Sonuç olarak sorumluluk davası açılabilmesi için kanuna aykırılık, kusur, zarar ve illiyet bağı koşullarının hepsi aranmaktadır.

3.15.2. Kanuna veya Ana Sözleşmeye Aykırılık

Hukuka aykırılık hukuki sorumluluğun bir şartıdır. Kavram olarak hukuka aykırılık; “kişilerin mal ve şahıs varlıklarını doğrudan doğruya veya dolaylı olarak koruma amacı güden yazılı veya yazılı olmayan emredici davranış kurallarının ihlali”²⁰⁰ şeklinde tanımlanmaktadır.

TTK m.553’te yer alan “yönetim kurulu üyelerinin kanundan ya da esas sözleşmede yer alan yükümlülüklerini ihlal etmeleri” hali hukuka aykırı bir davranıştır.

Sorumluluk davası için bu şart aranırken, ibra davası açabilmek için tam tersi yönetim kurulu üyelerinin ve yöneticilerin kanuna ya da ana sözleşmeye aykırı davranışta bulunmamış olması gerekmektedir.

3.15.3. Kusur

Kusur kavramı kanunda tanımlanmamıştır. Hukuk düzeni tarafından kınanan bir davranış tarzı olarak açıklayabiliriz.²⁰¹ Yönetim kurulu üyeleri, yöneticiler, kurucular ve tasfiye memurları şirketle alakalı her türlü iş ve işlemlerin kanuna ve esas sözleşmeye uygun olmasını sağlamakla yükümlüdür. Aksi halde kusurlu davranmış olurlar ve doğacak zarardan sorumlu olurlar.

---

¹⁹⁹ Balaban, M.F. (2019) s. 111.

²⁰⁰ Dinç, S. (2018) *Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu*, 2. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, s.34.

²⁰¹ Dinç S. (2018) s.35.

Sorumluluk davası açabilmek için kusur şartı aranmaktayken ibra davası açılabilmesi için kusursuz bir yönetim sağlanmış olmalıdır.

3.15.4. Zarar

Sorumluluk hukukunda zarar çok önemli bir unsurdur. Çünkü zarar doğmazsa, tazminat borcu da doğmaz. Sorumluluk hukukunun amacı bir zarar meydana geldiğinde o zararı karşılamaktır, tazmin ettirmektir.²⁰²

Sorumluluk davası açılabilmesi için mutlaka bir zarar meydana gelmiş olması gerekmektedir. Zarar koşulunu ibra davası için değerlendirecek olursak; ilgililer görevlerini hukuka ve ana sözleşmeye uygun şekilde gerçekleştirmişse zarar meydana gelmiş olsa bile ibra davası açabilirler. Zarar meydana gelmiş olması ibra davası açmaya engel teşkil etmez.

3.15.5. İlliyet Bağı

İlliyet bağı, zarar ile hukuka aykırı fiil arasında sebep-sonuç ilişkisinin olmasını ifade eder. İlliyet bağından söz edebilmemiz için, zarara sebebiyet veren işlem olmadan o zararın oluşmayacağı kesin olarak tespit edilmesi gerekir. Sorumluluğun söz konusu olabilmesi için mutlaka aranan bir koşuldur.

İlliyet bağının olduğunu söyleyebilmemiz için gerekli olan bir diğer koşul ise; eylemin gerçekleştirilmesinin, zararın doğmasına sebebiyet verebileceğinin hayatın olağan akışına göre kabul edilmesi gerekmektedir.

Sorumluluk davası açılabilmesi için ise kanuna ya da ana sözleşmeye aykırı bir davranış sonucunda bir zararın doğması gerekmektedir. İbra davası açısından daha önce belirttiğimiz gibi zarar meydana gelmesi ya da gelmemesi kusursuz ve hukuka uygun yönetim gerçekleştiği müddetçe önemsizdir.

---

²⁰² Dinç, S. (2018) s.47.

3.16. Sorumluluk Davasında Zamanaşımı Bakımından Karşılaştırma

3.16.1. Sorumluluk Davasında ve İbra Davasında Dava Açma Süresi

İbra dışında sorumluluğun sona ermesine yarayan bir diğer sebep zamanaşımıdır. Zamanaşımı süreleri için TTK m.560 hükmünde TBK'deki genel hükümler yerine özel süreler belirlenmiştir. Maddeye göre sorumluluk davaları için iki ve beş yıllık zamanaşımı süreleri ile ceza zamanaşımı süresi mevcuttur. Sorumluluk davasının aksine ibra davasının hukuki niteliğinin menfi tespit davası olmasından dolayı kural olarak ibra davası açmak herhangi bir süreye tabi değildir. Tespiti gerek fiili durum devam ettiği sürece ibra davası açılabilir.²⁰³ Bu noktada Yargıtay'ın sorumluluk davasının zamanaşımı süresi dolduktan sonra sorumlulara karşı sorumluluk davası açılmayacağından, ibra davası açmakta hukuki menfaat kalmayacağı için ibra davası açamayacaklarına yönelik kararları mevcuttur.²⁰⁴

3.16.1.1. İki Yıllık Zamanaşımı Süresi

TTK m.560 hükmüne göre sorumlulardan tazminat talep etme hakkı, davacı tarafın meydana gelen zararı ve sorumlusunu öğrenmesinden itibaren iki yıl geçmekle birlikte zamanaşımına uğramaktadır.

Bu sürenin başlaması için hem zararın hem de sorumlu kişilerin öğrenilmesi gerekmektedir. Bunlardan sadece birinin öğrenilmesi yetmez. Fakat sorumluların sayısı birden fazlaysa hepsinin öğrenilmesi şart değildir.²⁰⁵

Süre, en son gerçekleşen zararın öğrenilmesinden itibaren başlar ve zarara sebebiyet veren fiilin devam ettiği süre boyunca başlamaz.²⁰⁶

---

²⁰³ Kolcuoğlu, U. (2022) “Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyesinin İbrası Davası”, *Dünya Gazetesi*, 13 Haziran [Çevrimiçi]. Erişim adresi: <https://www.dunya.com/kose-yazisi/anonim-sirket-yonetim-kurulu-uyesinin-ibrasi-davasi/660639> (Erişim tarihi: 7 Temmuz 2022).

²⁰⁴ Yargıtay 11. HD. E. 2018/1709, K. 2019/3203, T. 29.4.2019 **Lexpera** [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr> (Erişim Tarihi: 25.07.2022) “TTK'nın 560. maddesi gereğince davacı aleyhine sorumluluk davası açılması için öngörülen zamanaşımı süresi dolduğu, gelinen **noktada davacı aleyhine herhangi bir dava açılması riskinin olmadığı, bu yüzden davacının işbu davayı ikame etmekte hukuki yararı bulunmadığı nedeniyle davanın reddedilmesine karar verilmiştir.**”

²⁰⁵ Türe, M. (2021) s. 167.

²⁰⁶ Türe, M. (2021) s. 167.

3.16.1.2. Beş Yıllık Zamanaşımı Süresi

TTK m.560'a göre, sorumlulardan tazminat talep etme hakkı, her halde zarara sebebiyet veren fiilin gerçekleşmesinden itibaren beş yıl geçmekle zamanaşımına uğramaktadır.

Kanun koyucu zararın ve sorumlu kişilerin hiç öğrenilememesi ihtimaline karşın beş yıllık azami süre belirlemiştir. Kanun koyucunun böyle bir düzenleme getirmesindeki amaç hem şirkete dava açmak için yeterli süre sağlamak hem de sorumluları belirsiz süre sorumluluk davası açılması baskısı altında bırakmamaktır.²⁰⁷

3.16.1.3. Altı Aylık Hak Düşürücü Süre

TTK m.558/2 hükmüne göre, ibra kararı alınırken olumlu yönde oy kullananlar ile ibra kararını bilerek pay iktisap etmiş olan ortaklar haricinde diğer ortakların sorumluluk davası açma süresi altı aylık hak düşürücü süre olarak düzenlenmiştir. İbra kararı maddede bahsi geçenlerin sorumluluk davası açma sürelerini sınırlandırmaktadır.

3.16.1.4. Ceza Zamanaşımı

TTK m.560 hükmüne göre, sorumluluğa sebebiyet veren eylem aynı zamanda cezayı gerektiriyorsa Türk Ceza Kanunu'nda yer alan zamanaşımı süreleri uygulanır.²⁰⁸

Yargıtay bazı kararlarında ibra davasının sorumluluk davası açılması için makul bir süre geçmesini beklemeden açılması halinde dinlenmeyeceğini belirtmektedir.²⁰⁹

Yargıtay 11. HD. 10.06.2015 tarihli 2015/ 2459 E. 2015/ 8041 K. nolu kararında ibra davası açılmasının önüne geçmiştir.

“... dava, genel kurul toplantısında ibra edilmemeleri yönünde karar alınan yönetim kurulu üyeleri olan davacıların, söz konusu genel kurul kararının iptali ve hükmen ibra edilmeleri istemine ilişkin olup, davacıların ibra edilmediği genel kurul

²⁰⁷ Türe, M. (2021) s. 170.

²⁰⁸ 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, *T.C. Resmî Gazete*, Sayı: 25611, 12 Ekim 2004 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr (Erişim Tarihi: 15.02.2022).

²⁰⁹ Canözü, S. (2021) s.352.

toplantısının 28.12.2012 tarihinde yapıldığı, davanın ise 26.02.2013 tarihinde açıldığı anlaşılmaktadır. Hükmen ibra davası açılabilmesi için sorumluluk davasının açılacağı makul bir sürenin geçmesi gerekli olmakla birlikte, davanın zamansız olarak açıldığı dolayısıyla bu aşamada dinlenemeyeceği kuşkusuz olup, mahkemece davacıların hükmen ibra edilmeleri istemlerinin açıklanan gerekçelerle reddi gerekirken, yukarıda yazılı gerekçelerle reddi yerinde değil ise de sonucu itibarıyla doğru olan hükmün onanmasına...”

Canözü Yargıtay’ın bu yöndeki kararlarını eleştirmektedir. Canözü’ne göre ibranın reddedilmesinden kısa süre sonra ibra davası açılmasında bir sakınca yoktur ve bu durum mahkemede dinlenilmesine engel olmamalıdır. İbra edilmeyen kişiler kendileri aleyhine dava açılmasını beklemek zorunda değildir ve bu şekilde şart koşulması töhmet altında kalmalarına neden olmaktadır. Bu yüzden ibranın reddi kararından sonra derhal ibra davası açılmasında bir sakınca yoktur.²¹⁰

Ayrıca “*makul süre*” kavramının ucu çok açıktır. Sorumluluk davaları ibranın reddedilmesinden itibaren iki yıllık zamanaşımı süresine tabidir. Dolayısıyla dava hemen ret kararı sonrası açılacağı gibi iki yıl içinde de açılabilir.²¹¹

---

²¹⁰ Canözü, S. (2021) s.352.

²¹¹ Canözü, S. (2021) s.353.

BÖLÜM 4: SONUÇ

İbra, yönetim kurulu üyelerinin, yöneticilerin ve denetçilerin faaliyetlerinin ortaklık tarafından benimsenerek, bu faaliyetler için aklanmalarını sağlamaktadır. İbra ortaklık içi bir işlemdir ve şirket dışındakileri etkilemez.

İbra kararı yönetim kurulu üyeleri, yöneticiler, denetçiler, kurucular ve tasfiye memurları için alınabilir.

İbranın hukuki niteliği menfi borç ikrarıdır. İbra açık ibra ve örtülü ibra şeklinde ikiye ayrılır. Genel kurul gündem maddelerinde ibraya ilişkin bir madde yer almaktaysa ve bu maddeye dayanarak karar alınıyorsa bu karar açık ibra kararıdır. Açık ibra kararları ise genel ibra ve özel ibra olarak ikiye ayrılır. Konu, zaman veya kişi yönünden sınırlandırma yapılmaksızın alınan ibra kararı genel ibra kararıdır. Bu konularda sınırlandırma yapılmış ise özel ibra söz konusudur. TTK m.424'e göre ise bilançonun onaylanması ibra sonucunu doğurmaktadır. Bu durumda ibranın türü örtülü ibradır.

İbra kararı olağan ya da olağanüstü genel kurul toplantılarında alınabilmektedir.

Yönetim kurulu üyeleri, yöneticiler, denetçiler, kurucular ve tasfiye memurları görevlerini hukuka uygun şekilde yerine getirmelerine rağmen haklarında ibra kararı alınmazsa ya da alınmaktan kaçınılırsa ibra talebinde bulunabilirler. Bu talebin yerine getirilmemesi, geciktirilmesi halinde de ibra davası açma yoluna gitmeleri mümkündür.

İbranın reddedilmesi neticesinde şirket açısından ve yönetim kurulu üyeleri, yöneticiler açısından bazı sonuçlar meydana gelmektedir. Bu durumda şirket ibrası reddedilen yönetim kurulu üyelerinin azline karar verebilir. Ayrıca şirketin sorumluluk davası açma hakkı meydana gelir.

Yönetim kurulu üyeleri ve yöneticiler ise bu halde istifa hakkını kullanabilir ya da ibra, iptal ve olumlu kararın tespiti gibi davaları açma yoluna gidebilir.

İbra davası hakkında ibra kararı verilmesinden kaçınılmış veya ibrası reddedilmiş herkes tarafından açılabilir. İbra davasının hukuki niteliği doktrinde tartışmalıyken çoğunluğun görüşü bu davanın bir menfi tespit davası olduğu yönündedir.

İbra davasında davacı taraf hakkında ibra kararı verilmesinden nedensizce kaçınılan ya da ibra kararı verilmeyen yönetim kurulu üyeleri, yöneticiler, denetçiler ya da tasfiye memurlarıdır. Davalı taraf ise, anonim şirket tüzel kişiliğidir.

İbra kararı alınması halinde sorumluluk davası açma hakkı ortadan kalkmaktadır. Bu nedenle ibra davası ile sorumluluk davası birbirleriyle ilişkilidir.

Bazı Yargıtay kararlarına göre, sorumluluk davası açılması için makul bir sürenin geçmesinden sonra ibra davası açılabilir. Bu kararlar doktrinde makul süre kavramının ucunun çok açık olması, makul süre denilerek neyin kastedildiğinin belirsiz olması gibi nedenlerle eleştirilmektedir. Kanaatimizce ibrası reddedilen kişiler manevi olarak töhmet altında kalmak istemeyecekleri için ve her an dava tehdidiyle yaşamak zorunda olmadıkları için sorumluluk davası açılmasını beklemek zorunda değildirler. Dolayısıyla Yargıtay'ın ibra davası açılması için makul süre şartı araması uygun değildir.

KAYNAKÇA

Akdağ Güney, N. (2007) *Banka Yönetim Kurulu Üyesinin İbra Edilmiş Olmasının Bankacılık Kanununa İstinaden Açılan Şahsi İflas Davasına Etkisi*, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:4, S:1.

Akdağ Güney, N. (2016) *Anonim Şirket Yönetim Kurulu*. 2. Baskı. İstanbul: Vedat Kitapçılık.

Akkaya, A. (2019). *Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun İbrası*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi.

Alışkan, M. (2021) *İbranın Reddi Kararına Karşı İptal Davası Açılması ve İbraya İlişkin Kararlarda Oy Hakkından Yoksunluğa Aykırılığın Yaptırımı*, Terazi Hukuk Dergisi, C:16, S:174.

Alışkan, M. ve Akbaş, İ. (2019) *Teori ve Uygulamada Anonim Şirket Genel Kurulu Tarafından Verilen İbranın Reddi Kararına Karşı İptal Davası Açılması*, Legal Hukuk Dergisi, C:17, S:200, ss. 3469-3523.

Arslanlı, H. (1960) *Anonim Şirketler II-III (Anonim Şirketin Organizasyonu ve Tahviller)*. 3. Baskı. İstanbul, C.II-III.

Aytaç, Z. (1982) *Anonim Ortaklıklarda İbra*. 1. Baskı. Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları.

Aytaç, Z. (2019) *İbranın Reddi - İbra ve Sorumluluk Davası- Yargıtay'ın Görüşü . Prof. Dr. Sabih Arkan'a Armağan*. 1. Baskı. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.

Ansay, T. (1982) *Anonim Şirketler Hukuku*. 6. Baskı. Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları.

Atan, T. (1962) *Anonim Şirketlerde İdare Meclisi Azalarının Hukuki Mesuliyeti*. 1. Baskı. Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü.

Altaş, S. (2018) *Anonim Şirkette İbra Kararı Alınırken Uyulacak Usul ve Oy Hakkından Yoksunluk Hali*, Terazi Hukuk Dergisi, C:13, S:143.

Bahtiyar, M. (2019) *Ortaklıklar Hukuku*. 13. Baskı. İstanbul: Beta Yayınevi.

Balaban, M.F. (2019) *Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu ve Sorumluluk Davası*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ufuk Üniversitesi.

Camuzcu, N.C. (2020) *Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bahçeşehir Üniversitesi.

Canözü, S. (2021). *Anonim Şirketlerde İbra*. 1.Baskı. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.

Çamoğlu, E. (2010) *Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu (Kamu Borçlarından Sorumluluk İle)*. 3. Baskı. İstanbul: Vedat Kitapçılık.

Çamoğlu, E. (1970) *Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin İbrasının Sorumluluk Davalarına Etkisi*, İÜHFM, C. 36, S. 1-4, ss. 323-348.

Çamoğlu E., Poroy R., Tekinalp Ü (2014), *Ortaklıklar Hukuku*, C:1. 14. Baskı. Ankara:Vedat Kitapçılık.

Çelik, A. (2007). *Anonim Ortaklıklarda Yönetim Kurulu Üyelerinin İbrası*. 1. Baskı. Ankara: Adalet Yayınevi.

Çeliker, G. (2010) *Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyelerinin İbrası*, İstanbul Barosu Dergisi, C:84, S:5.

Dinç, S. (2018) *Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu*. 2.Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Develioğlu, F. (2006) *Osmanlıca- Türkçe Ansiklopedik Lûgat*. 23. Baskı. Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları.

Hatemi, H. ve Gökyayla, E. (2017) *Borçlar Hukuku Genel Bölüm*. 4. Baskı. İstanbul: Vedat Kitapçılık.

Helvacı, M. (2001) *Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyesinin Hukuki Sorumluluğu*. 2. Baskı. İstanbul: Beta Yayınevi.

İmregün, O. (1962) *Anonim Şirketlerde Pay Sahipleri Arasında Umumi Heyet Kararlarından Doğan Menfaat İhtilafları ve Bunları Telif Çareleri*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.

Karaman Coşgun, Ö. (2015) *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda Teşebbüs Kavramı ve Tacir Sayılmanın Sonuçları*. Marmara Üniversitesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C.21. S.1.

Kayar, İ. (2013) *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Ticaret Hukuku*. 2. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Kervankıran, E. (2015) *Anonim Şirketin Tasfiyesi*. 1. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Kırca İ, Şehirli Çelik F.H., Manavgat, Ç (2017) *Anonim Şirketler Hukuku (Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü)*. 2. Baskı. C.2, Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü.

Kolcuoğlu, U. (2022). “Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyesinin İbrası Davası”, *Dünya Gazetesi*, 13 Haziran [Çevrimiçi]. Erişim adresi: <https://www.dunya.com/kose-yazisi/anonim-sirket-yonetim-kurulu-uyesinin-ibrasi-davasi/660639> (Erişim tarihi: 7 Temmuz 2022).

Mimaroğlu, S.K. (1967) *Anonim Şirketlerde İdare Meclisi Azalarının Hukuki Mesuliyeti*. 1. Baskı. Ankara. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları.

Moroğlu, E. (2001) *Anonim Ortaklıkta Yönetim ve Denetim Kurulu Üyelerinin İbralarının Zamanı, Kapsamı ve Geri Alınması*, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C:21, S:2.

Moroğlu, E. (2020) *Anonim Ortaklık Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü*. 9. Baskı. İstanbul: Oniki Levha Yayıncılık.

Önder, F. ve Karademir, H. (2017) *İbra Kararında Oy Hakkından Yoksunluk*, Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, C:10, S:4, ss. 173-186.

Özboyacı, A. (2011) *Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Yönetim Kurulu Üyelerinin İbrası ve Özellikle İbranın Sorumluluk Davalarına Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi.

Pulaşlı, H. (2009) *Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Anonim Şirketlerde Yöneticilerin Hukuki Sorumluluğu*, 1. Baskı, Prof. Dr. Ali Naim İnan'a Armağan, Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Pulaşlı H. (2011) *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Şirketler Hukuku Şerhi*, 1.baskı, C:2, Ankara: Adalet Yayınevi.

Pulaşlı, H. (2017) *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*. 5. Baskı. Ankara: Adalet Yayınevi.

Pulaşlı, H. (2018) *Şirketler Hukuku Şerhi*. Cilt I-II-III. Ankara: Adalet Yayınevi.

Sever, R. (2012) *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Bakımından Anonim Ortaklıklarda Yönetim Kurulu Üyelerinin İbrası*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bahçeşehir Üniversitesi.

Şener, O.H. (2017) *Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku*. 11. Baskı. Ankara. Seçkin Yayıncılık.

Şimşek Güzelsu, S.Z. (2019). *Anonim Şirketlerde İbra*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Turanlı, H. (2014) *Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Ortaklıkta İbra*, Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:2, S:2, ss.101-135.

Türe, M. (2021) *Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğunda İbra ve Zamanaşımı*, 1. Baskı. Bursa: Dora Yayıncılık Ltd. Şti.

Tekinalp, Ü. (2015) *Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku*. 4. Baskı. İstanbul: Vedat Kitapçılık.

Teoman, Ö. (1983) *Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Oy Hakkından Yoksunluğu*. 1. Baskı. İstanbul: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları.

Ulusoy, E. (2003) *Şirketler Hukukunda İbranın Hukuki Niteliği*, 1. Baskı. Turgut Kalpsüz'e Armağan, Ankara: Vedat Kitapçılık.

Yağcıoğlu, K.M. (2018) *Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyeliğinin Sona Ermesi*. 1. Baskı. Ankara: Adalet Yayınevi.

Yargıtay Kararları, Kazancı, [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <http://www.kazanci.com>

Yargıtay Kararları, Lexpera , [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <http://www.lexpera.com.tr>

Yargıtay Kararları, Legalbank, [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <http://www.legalbank.com.tr>

5237 sayılı *Türk Ceza Kanunu*, T.C. Resmî Gazete, Sayı: 25611, 12 Ekim 2004 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr (Erişim Tarihi: 15.02.2022).

6098 sayılı *Türk Borçlar Kanunu*, T.C. Resmî Gazete, Sayı: 27836, 11 Ocak 2011 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr (Erişim Tarihi: 15.05.2022).

6102 sayılı *Türk Ticaret Kanunu*, T.C. Resmî Gazete, Sayı: 27846, 14 Şubat 2011 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr (Erişim Tarihi: 15.03.2022).

6762 sayılı *Türk Ticaret Kanunu*, T.C. Resmî Gazete, Sayı: 9353, 9 Temmuz 1956
[Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr (Erişim Tarihi: 15.03.2022).

